БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 128 (19.799). • 1987 йил 4 июнь, пайшанба • Баҳоси 3 тийин.

М. С. ГОРБАЧЕВ ВРАЧЛАР ҲАРАКАТИ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

Суратда: учрашув пайти.

(ТАСС—ЎзТАГ телефотоси).

2 июнь куни М. С. Горбачев «Ядро урушининг олдини олиш учун курашувчи жаҳон врачлари» халқаро ҳаракати VII конгрессининг етакчи қатнашчиларидан бир группаси билан учрашди. М. С. Горбачев улар билан саломлаша туриб, конгрессни мана шу нуфузли ҳаракатни ривожлантириш йўлида қўйилган яна бир катта қадам деб баҳолади. Сизлар врач сифатидагина курашаётганингиз йўқ. Сизлар ҳозир катта сиёсатга ўз ғояларингизни киритишда зўр тажрибага эгасизлар. Қисқа муддат ичида бир неча кишининг ташаббуси шундай бир ҳаракатга айландики, унда ўнлаб мамлакатдан бир юз эллик мингдан зиёд билимдон кишилар қатнашмоқда. Сизларнинг овозингизга қулоқ солишмоқда, у билан ҳисоблашишмоқда, чунки сизлар ҳар томонга тарқалмай, балки ҳал қилувчи йўналишда жипслашмоқдасиз. Бу эса сизларга инсониятни асосий хавф-хатар тўғрисида ўз вақтида огоҳлантиришингизга имкон берди. Ҳаракатнинг обрў-эътибори ҳам мана шундадир. Касаба союзлари, бошқа касбларнинг намояндалари, таниқли жамоат арбоблари шу ҳаракатга интилаётганликларидан ва ўз ҳиссасини қўшишни истаётганликларидан ушбу конгресс далолат бериб турибди. Конгрессда ривожланаётган дунё вакиллари ҳозир бўлганликлари диққатга сазовордир.

М. С. Горбачев ҳозир бўлган кишиларни ва улар орқали бутун ҳаракатни Совет ҳукумати номидан табриклади, бу ҳаракатга муваффақиятлар тилади. Биз ҳаракатнинг мақсадларига қўшиламиз ва буни ўз сиёсатимизда ҳисобга оламиз. Бизнинг инсоният олдидаги масъулиятимиз муштаракдир.

М. С. Горбачев Совет Иттифоқининг ҳозирги ташқи сиёсатига асос қилиб олинган ғоялар ва режаларни гапириб берди.

Омон қолиш вазифаси, деди у, барча зиддиятлардан, давлатлар, социал ҳаракатлар ўртасидаги барча ихтилофлар ва фикрларнинг мос келмаслигидан, турли группалардаги одамларнинг манфаатларидан устун туради. Мана шу хулоса янгича сиёсий тафаккурнинг асосидир.

Кейинги ўн йиллар мобайнида дунё тубдан ўзгариб кетди, унинг олдида ядровий хавф-хатар, экология кризиси, фан-техника революцияси ва унинг социал оқибатлари, коммуникация ва ахборот воситаларининг янгича роли каби мислсиз проблемалар пайдо бўлди. Бу проблемалар барчага дахлдордир. Бутун дунёда хавотирлик ўсиши ва жамоат активлиги манбаи ҳам мана шундадир. Ўз мамлакатларининг ва умуман жаҳоннинг тақдирини белгилашда қатнашишдан иборат бу тенденция қудратли даражада кучайиб бораверади. Чунки дунё ўзининг барча қисмларида бир-бири билан боғлангандир, турли давлатлар ҳар хил социал системаларга мансублиги факти эса бундай ўзаро боғлиқликни бекор қилмайди. СССР ва АҚШнинг ҳам, Европа ва Осиёдаги социалистик давлатларнинг ҳам, Англия ва ГФРнинг ҳам, Ҳиндистон ва Австралиянинг, Покистон ва Танзаниянинг, Аргентина ва Мексиканинг ҳам, араб давлатларининг ҳам, хуллас ҳар бир мамлакатнинг ҳам ўз манфаатлари бор. Зотан, шу реалликни тушуниш керак. Реал дунёда яшашни ўрганиш лозим. Бундан бошқа илож йўқ. Буни эътироф этмаслик халқларнинг ўз йўлини эркин танлаб олиш ҳуқуқини инкор этиш демакдир. Ҳатто халқ адашган тақдирда ҳам бундан қутилиш йўлини унинг ўзи топиши керак. Бунга ҳеч ким, ҳеч қандай «ўта буюк давлат» аралашишга ҳаққи йўқ. Сиёсатни буйруқбозлик асосига қуриш ҳозирнинг ўзидаёқ қаттиқ қаршиликка дуч келмоқда. Бундай сиёсат йиллар ўтиши билан умуман йўқ бўлиб кетиши керак.

Буни англаш жуда қийин бормоқда. Лекин жараён бошланиб кетди, ҳатто ҳарбий доираларни ҳам қамраб олди.

Совет Иттифоқи ўз сиёсатини янгича тафаккур асосига қурмоқда. М. С. Горбачев ҳозир бўлган кишиларга халқаро кескинликни камайтириш ва ишонч муҳитини яратиш, ядровий хавф-хатарни сусайтириш, химиявий қуролни тугатиш, оддий қурол-яроғлар ва қуролли кучларни камайтириш, ҳарбий доктриналарга фақат мудофаа тусини бериш мақсадида Совет раҳбарияти кейинги икки йил мобайнида кўрсатган энг катта ташаббусларни ва амалга оширган ҳаракатларни эслатиб ўтди. Ғарб томони ҳам худди шундай ҳаракат қиляптими? Йўқ! Ғарбдагилар: бу нарса СССР заифлигининг аломати эмасмикан? Эҳтимол, гап унинг пойгага бардош бера олмаётганлигидадир ва яна бироз тазйиқ ўтказиш керакдир, — деб фикр юритмоқдалар. Биз кўрсатаётган ташаббусимизга жавобан реал сиёсат ташаббусларини учратмаяпмиз, балки ҳатто, шунчаки бир сиёсатбозликка дуч келмоқдамиз.

Ҳозир жуда масъулиятли палла. Бундай имконият яна қачон пайдо бўлишини айтиш қийин. «Ҳарбий партия» вужудга келтираётган хатарли тенденцияни ўзгартириб юбориш, қуролланиш пойгасининг космосга ёйилишига йўл қўймаслик мумкин. Космос одамлар учун янги хавф-хатар манбаи эмас, балки яқинлашиш ва ўзаро ёрдамнинг яна бир соҳаси бўлиб қолиши кераклиги тўғридир.

НАТО сиёсати «ядровий тийиб туриш» идеологияси асосида қурилмоқда. Бу идеологияни бартараф этиш лозим. Биз шу «назария»нинг барча жиҳатларини ғоят жиддий таҳлил қилиб чиқдик. Афтидан, шу «назария» тарафдорларига Хиросима ҳам, Чернобиль ҳам ҳеч қандай сабоқ бермаган кўринади. Ана шу фожиаларнинг оқибатлари унутиб қўйила бошланди. Чамаси, бу кимгадир манфаатли бўлса керак. Аммо бунинг нималигини биз биламиз-ку, ахир.

Ядро қуролига қаттиқ ёпишиб олиб, уни такомиллаштириш учун ҳамма ишни қилмоқдалар ва урушнинг қайси босқичида, айнан қайси ядро қуролини, қандай нишонларга, қандай ҳажмда қўлланиш программасини тузмоқдалар ва ҳоказо ва ҳоказо. Одамларни бу гўё хавфсизлик учун зарур бўлган табиий иш деб ўйлашга кўниктиришни истамоқдалар. Ҳақиқатда эса «ядровий тийиб туриш» концепцияси — сохта, хатарли ва **ахлоққа ниҳоятда зид** позициядир.

М. С. Горбачев суҳбатдошларининг ядро қуроли синовлари хусусида бир неча марта берган саволларига жавоб қайтариб, СССР эртагаёқ АҚШ билан бирга мораторий эълон қилишга тайёрдир, деди. У профессор Лауннинг, синовлар проблемасини контроллик тўғрисидаги мужмал гап-сўзлар билан чалкаштиришга уринмоқдалар, деган фикрига қўшилди.

АҚШ синовлар тўғрисидаги масала юзасидан биз томон бир қадам ҳам ҳаракат қилгани йўқ. Реалистлар бўлганимиз сабабли биз босқичма-босқич ҳаракат қилиб боришга рози бўлдик, Женевада синовларни тақиқлаш тўғрисидаги кенг қамровли музокараларга қадамбақадам яқинлашиш лойиҳасини таклиф этдик. Бироқ ҳозирнинг ўзидаёқ икки томонлама мораторийни эълон қилиш биринчи қадам бўлиши мумкин эди. Масалан, АҚШ конгресси ва СССР Олий Совети синовларни бир килотонна билан чеклаб қўйиш ҳамда синовлар сонини энг кам миқдоргача камайтириш тўғрисида қонун қабул қилса бўлмайдими?

Аммо биз АҚШ маъмурияти боши берк кўчани вужудга келтираётганлигини: стратегик ядро қуроллари камайтирилишига тўсқинлик қилаётганлигини, синовларни тўхтатишни эса шундай қуролни камайтириш ишида олға силжиш билан боғлаётганлигини сезиб турибмиз. Бунда биз ядро қуролини қандай қилиб бўлмасин, сақлаб қолиш истагига яна дуч келяпмиз. Ваҳолонки, бу биз президент билан Женевада ва Рейкьявикда аҳдлашиб олинган нарсаларга хилофдир.

М. С. Горбачев ҳукуматларни ядросиз дунё сари боришга мажбур эта оладиган кучларни таърифлади, шу мақсаднинг реаллигига комил ишонч билдирди. Совет Иттифоқи бундан буён ҳам актив ҳаракат қилаверади, биронта ҳам имкониятни бой бермайди, бой бериш бир ёқда турсин, балки бошқа имкониятлар ҳам пайдо бўлиши учун интилаверади, деб суҳбатдошларини ишонтирди. Аммо ўз-ўзидан равшанки, баб-баравар хавфсизлик асосида шундай қилинади.

Бизнинг жуда кўп яхши ниятларимиз бор. Ўртача олислик ракеталарига доир таклифимиз ҳам бунинг далилидир. Ахир, неча ўн йиллар мобайнида ядро қуролини камайтириш учун ҳеч нарса қилинмаган эди. Ўртача олислик ракеталарини тугатиш эса ядровий қуролсизланиш жараёнини бошлаш йўлидаги реал қадам бўлиб, ҳам амалий, ҳам сиёсий, ҳам психологик жиҳатдан ғоят катта аҳамиятга эга бўлур эди.

М. С. Горбачев врачлар ҳаракати шуғулланаётган муҳим йўналишларнинг бирини қўллаб-қувватлади. Бу йўналиш қуролсизланишнинг ривожланиш билан, қуролланиш пойгасининг экономикадаги ғоят муҳим эҳтиёжлар билан, бунинг устига ривожланаётган мамлакатлардагина эмас, юксак даражада ривожланган давлатларда ҳам шундай эҳтиёжлар билан, милитаризм аждаҳоси миллионлаб кишиларнинг жуда катта маблағларини тортиб олаётган ҳамма жойда камбағаллик, соғлиқни сақлаш, маориф проблемалари билан алоқадор эканлигини тушунтиришдан иборатдир. Қуролланиш пойгасини миллий хавфсизлик тўғрисидаги «ғамхўрлик» қилиб кўрсатиб, шу туфайли мўмай бойлик орттираётган кимсаларни фош қилиш керак.

Суҳбат давомида профессор Лаун бир неча марта сўз олди, учрашув қатнашчиларининг кўпчилиги гапирди. Улар эндигина тугаган конгрессдан олган таассуротларини сўзлаб бердилар. Юксак интеллектуал жўшқинлик, муаммолар таҳлилининг теранлиги ва мислсиз эмоционал завқ-шавқ, мулоқотларнинг хилма-хиллиги, мунозараларнинг сермазмунлиги, амалий характери, юксак масъулият, ошкоралик, позицияларнинг ҳалоллиги ва равшанлиги муҳити энг мўътабар ва кўп киши қатнашган шу конгрессга хос хусусият бўлганлигини қайд этиб ўтдилар. Учрашув қатнашчилари мана шуларнинг ҳаммасини конгресс ўтказилган мамлакатдаги ошкоралик ва қайта қуриш муҳити билан боғладилар.

Профессор Лауннинг, агар бутун дунё омон қолиш проблемалари хусусида врачларнинг Москва конгрессидаги каби ҳалол, рўй-рост ва чуқур мунозара юритгани тақдирда шу проблемаларни тез ҳал қилиш мумкин бўлур эди, деган фикрини М. С. Горбачев астойдил қўллаб-қувватлади.

М. С. Горбачевга VII конгресснинг якунловчи ҳужжати топширилди. М. С. Горбачев конгрессда ва суҳбат чоғида билдирилган қизиқарли фикрлар учун (бу фикрлар Совет Иттифоқининг сиёсатида ҳисобга олинади), чуқур ўзгартишлар йўлига ўтган совет халқига ишонч ҳамда муваффақиятлар тилаб билдирилган истаклари учун миннатдорчилик изҳор этиб, ҳозирги масъулиятли, бурилиш даврида врачлар ҳаракатининг фаолиятини яна бир бор энг яхши сўзлар билан баҳолади.

Учрашувда ҳаракатнинг америкалик ҳамраиси профессор Б. Лаун ва Луиза Лаун; врачлар халқаро ҳаракатининг асосчиларидан бири, СССР соғлиқни сақлаш министри академик Е. И. Чазов; ҳаракатнинг Совет ҳамраиси, Вишневский номидаги хирургия институтининг директори, СССР Медицина фанлари академиясининг академиги М. И. Кузин; ҳаракатнинг вице-президентлари: профессор Л. Энгстедт (Швеция), Я. Мэддокс (Австралия), доктор Дон Бейтц (Канада), академик Сузи Холлан (Венгрия), доктор Р. Браске (Аргентина), ҳаракат ижроия комитетининг секретари доктор Ж. Пасторе (АҚШ); ҳаракатнинг ижрочи директори К. Ньюжент (АҚШ); «Социал масъулият учун курашувчи врачлар» Америка ташкилотининг президенти В. Зайдел; профессор У. Готтштайн (ГФР); СССР Медицина фанлари академиясининг академиклари: биофизика институтининг директори Л. А. Ильин, медицина генетикаси институтининг директори Н. П. Бочков иштирок этдилар.

Учрашувда А. Н. Яковлев ва А. Ф. Добринин қатнашдилар.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ленинград шаҳар халқ депутатлари Советларининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллигига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган иши ҳақида

СССР Олий Совети Президиумининг мажлисида Ленинград шаҳар халқ депутатлари Советларининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллигига тайёргарлик билан боғлиқ бўлган иши тўғрисидаги масала кўриб чиқилганлиги илгари хабар қилинган эди.

Қарорда қайд этиладики, Ленинград халқ депутатлари Советлари, шаҳар меҳнаткашлари шонли революцион ва меҳнат анъаналарини давом эттириб, юбилей йилида партиянинг жамият социал-иқтисодий ва маънавий соҳаларини қайта қуриш ва ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган стратегик йўлини ҳаётга татбиқ этиш учун фаол курашни авж олдириб юбордилар.

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллиги муносабати билан совет халқига Мурожаатномасини ленинградликлар ғоят маъқуллаб кутиб олдилар. Шаҳарнинг 200 мингдан зиёд меҳнатчиси Ленинград корхоналарининг ишчилари — КПСС XXVII съезди делегатлари бошлаган беш йилликнинг икки йили топшириқларини 1987 йил 7 ноябргача бажариш тўғрисидаги ташаббусини қўллаб-қувватладилар.

Шу йилнинг тўрт ойида маҳсулот реализация қилиш ҳажми, саноат ишлаб чиқаришини ва меҳнат унумдорлигини ўстириш суръатлари юзасидан белгиланган план бажарилди. Тўла хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлаш шароитида ишлаётган меҳнат коллективлари саноат маҳсулотининг бешдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда.

Касблар ва лавозимларни бирга қўшиш натижасида иш кучига бўлган эҳтиёж 20 минг кишидан зиёд камайди. Машинасозлик корхоналарининг асосий ишлаб чиқаришларини кўп сменали режимга ўтказиш иши сабот билан олиб борилмоқда. Ишлаб чиқаришдаги интизом ва тартиб мустаҳкамланмоқда, иш вақтининг зое ўтиши ва кадрларнинг қўнимсизлиги қисқарди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга ва уни янгилашга кўпроқ эътибор берила бошлади. Шу беш йилликда янги техниканинг 400 дан кўпроқ турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

СССР Олий Совети Президиуми шу билан бирга халқ депутатлари Ленинград шаҳар ва район Советларининг диққат-эътиборини уларнинг ишидаги жиддий камчиликларга қаратди. Қайта қуриш ҳали зарур кўлам ва теранлик касб этгани йўқ. Советлар, уларнинг органлари ўзларига қарашли территорияни комплекс ривожлантириш вазифаларини ҳал этишда туб бурилишга эришиш учун ҳамма имкониятлардан фойдаланаётганлари йўқ, қолоқ участкалар билан тузукроқ шуғулланмаяптилар. Шаҳарнинг 51 та корхонаси 1987 йилнинг 1 кварталида меҳнат унумдорлигини ошириш план топшириқларини уддаламаганлиги, 72 таси маҳсулот етказиб бериш топшириқлари ва мажбуриятларини ҳисобга олганда маҳсулот реализация қилиш планини бажармаганлиги шу билан изоҳланади. Ишлаб чиқарилаётган кўпгина моллар ҳаридорларнинг ошиб бораётган талабларига мос келмаяпти.

СССР Энергетика машинасозлиги, Оғир ва транспорт машинасозлиги, Станоксозлик ва асбобсозлик саноати министрликларининг бир қанча корхоналарида иш ҳақининг бир сўми ҳисобига халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш улуши 25 тийиндан ошмаяпти.

СССР Қора металлургия, Ўрмон, Целлюлоза-қоғоз ва ёғочсозлик саноати, Химия ва нефть машинасозлиги министрликларининг бир қанча корхоналарида ишлаб чиқаришни реконструкциялаш ва техника билан қайта қуроллантириш билан боғлиқ бўлган масалалар йўл қўйиб бўлмайдиган даражада суст ҳал этилмоқда. Шаҳар қурилиш ташкилотлари капитал маблағларни ўзлаштириш планларини ёмон бажармоқдалар, атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасидаги иш қониқарсиз олиб борилмоқда.

Партия XXVII съездининг, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг қарорларини ижро этиш юзасидан ва Октябрь юбилейига тайёргарлик муносабати билан Ленинградда социал соҳани ривожлантириш, аҳолининг турмушини яхшилаш юзасидан бир талай ишлар қилинмоқда.

Ўтган йили уй-жой қуриш плани ошириб бажарилди. 70 мингдан кўпроқ оиланинг уй-жой шароитлари яхшиланди. Савдо-сотиқ, маиший хизмат корхоналари тармоғи кенгайди. Аҳолига тўловли хизмат кўрсатишга қўшимча равишда 250 тадан кўпроқ корхона жалб қилинди.

Аммо булар аҳолининг эҳтиёжларини унчалик тўла-тўкис қондираётгани йўқ, кўп миллионли шаҳар социал-маиший соҳасини ва маданиятини ривожлантиришнинг ошиб бораётган вазифаларига жавоб бера олмайди.

Уй-жойларни қуриш ва ремонт қилиш сифатини анча яхшилаш, шаҳарнинг бутун социал-маиший соҳасини янада ривожлантириш талаб қилинади. Шаҳарликларнинг уй-жой-коммунал ва энергетика хизматлари, соғлиқни сақлаш органлари, савдо, умумий овқатланиш, транспорт ва алоқа қониқарсиз ишлаётганлиги ҳақидаги шикоятлари асослидир.

Шаҳардаги халқ депутатлари Советлари саноат, қурилиш, транспорт, илм-фан ва маданиятнинг бир қанча участкаларида ҳали ҳам мавжуд бўлган турғунлик ҳолларини бартараф этишда етарлича қатъият кўрсатмаяпти. Советларнинг кўпгина раҳбарлари ва ходимларида ошкоралик ва кенгайиб бораётган демократия шароитида ишлаш маҳорати етишмаяпти. Улар бюрократизмга ва бошқа салбий ҳодисаларга қарши курашга кампаниячилик билан ёндашувдан воз кечганлари йўқ. Советларнинг иш самарадорлигини ошириш учун Советлар фаолиятининг ҳамма асосий соҳаларидаги проблемаларини ҳал этишга оммани, меҳнат коллективларини, жамоат ташкилотларини жалб этиш лозим. Партиянинг бу талаби Советларнинг ишида ҳал қилувчи метод бўлиши керак. Бунингсиз қайта қуришни тасаввур қилиб бўлмайди.

СССР Олий Совети Президиуми шунга асосланадики, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллиги бутун мамлакатимиз ҳаётида бўлгани сингари шаҳар ҳаётида ҳам катта сиёсий воқеа ҳисобланади.

Советлар фаолиятидаги энг асосий нарса шаҳар социал-иқтисодий ҳаётини ҳар томонлама қайта қуришдан, Октябрь байрамига конкрет ютуқлар билан боришдан иборат.

Президиум Ленинград шаҳар ижроия комитетининг алоҳида эътиборини ишдаги мавжуд камчиликларни тугатиш, байрамга тайёргарлик туфайли вужудга келган одамларнинг сиёсий кўтаринкилиги ва меҳнат активлиги биринчи навбатда ҳар бир корхона ва ташкилот план топшириқлари ҳамда мажбуриятларини бажаришига, иқтисодий ўсишнинг қўшимча резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланишга, гражданларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини яхшироқ қондиришга сафарбар этилишига эришиш зарурлигига қаратди. Тўпланган илғор тажрибадан тўлароқ фойдаланиб, Октябрнинг 70 йиллиги шарафига давом этаётган социалистик мусобақада меҳнаткашларнинг ташаббусини бутун чоралар билан рағбатлантириш керак.

Советлар ўз ишларини реал демократик мазмун билан тўлдиришлари, ошкораликни, танқид ва ўз-ўзини танқидни кенгайтиришлари, шаҳар ҳаётининг долзарб масалалари юзасидан қарорлар ишлаб чиқиш ва уларни бажаришда меҳнаткашлар фаол иштирок этишлари учун ҳамма шарт-шароитларни яратишлари керак.

Ленинград шаҳар ижроия комитетига ва халқ депутатлари район Советларига революцион воқеалар билан, социализм қурилиши ва уни ҳимоя қилиш билан боғлиқ бўлган майдон ва кўчаларни, ёдгорликлар ва хотира жойларини обод этиш ҳамда намунали холга келтиришни таъминлаш таклиф этилди.

Аҳолини, айниқса ёшларни ватанпарварлик ва интернационализм руҳида, ленинградликлар кекса авлодининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналари руҳида СССР халқларининг бузилмас дўстлиги, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга ҳамиша тайёр туриш руҳида тарбиялаш самарадорлигини ошириш учун юбилейга тайёргарликдан кенг қўламда, чуқур фойдаланилсин.

Революция, Гражданлар уруши ҳамда Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, партия ва меҳнат ветеранлари тўғрисида доимий ғамхўрлик қилиб бормоқ керак. Уларнинг уй-жой-маиший шароитларини, уларга медицина ва савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар кўрилсин.

Шаҳардаги Советлар юбилейга тайёргарлик давомида ўз иш услублари ва методларини такомиллаштиришлари зарур. Сессиялар, ижроия комитетлар билан доимий комиссиялар мажлисларининг роли ва таъсирчанлиги оширилсин, уларнинг ишида кўпроқ ошкораликка, социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этишда демократизм ва самарадорликка эришилсин. Очиқ-ошкора, дадил фикрлашиб олиш, талабчанлик учун зарур шароит яратилсин, қабул қилинадиган қарорлар ўз вақтида бажарилиши устидан контрол кучайтирилсин, сўз билан иш бирлигига эришилсин.

Иттифоқдош ва автоном республикалар Олий Советларининг Президиумларига, барча халқ депутатлари маҳаллий Советларига ўзларининг Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига тайёргарик билан боғлиқ бўлган ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларида куч-ғайратларни партия XXVII съезди, КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленуми қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигига тайёргарлик тўғрисида»ги қарорини амалга оширишга, 1987 йил ва умуман ўн иккинчи беш йиллик план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларини бажаришга қаратиш тавсия қилинди.

Совет, хўжалик ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг ишини тубдан яхшилаш, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг меҳнаткашлар тўла ҳокимиятини амалга ошириш ишида эришган ғалабаларини пропаганда қилишни кучайтириш учун янги шароитда ўтказилаётган халқ депутатлари маҳаллий Советларига ва халқ судларига сайлов юзасидан олиб борилаётган сайлов кампаниясидан кенг фойдаланилсин.

Ютуқларимизнинг кенг кўрсатиб берилиши таъминлансин, Октябрь ғалабалари билан ҳозир партия ташаббуси асосида ва халқ тўла қўллаб-қувватлаган ҳолда ўтказилаётган революцион ўзгартишлар ўртасидаги узвий боғлиқлик очиб берилсин.

«Кумуш тола»—Ватанга!

Ҳар қутидан 63 килограмм

Вобкент районидаги Калинин номли колхоз раиси М. НАВРЎЗОВА маълум қилади:

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш йўлида Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган колхозимиз меҳнаткашлари йиллик пилла етиштириш топшириқларини барвақт адо этдилар. Эришилган муваффақиятга Г. Нарзиева, З. Файзиева, М. Дўстова, А. Шарипова, Ҳ. Жалолова каби моҳир пиллакорлар муносиб улуш қўшдилар.

Хўжалик «кумуш тола» ижодкорлари ўз имкониятларини чамалаб чиқиб, қўшимча яна бир тонна пилла топширишга аҳд қилдилар. Бу — колхозда ҳар қути қурт уруғидан олинадиган ўртача ҳосилдорлик 63 килограммга етади, дегани.

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Задарё районидаги «Гулбоғ» совхози пиллакорлари областда биринчи бўлиб зафар маррасини эгалладилар. Қабул пунктларига 6255 килограмм юқори сифатли «кумуш тола» топширилди. Бу муваффақиятга Тўлқин Ҳамроқулов, Нурали Раҳмонов, Бозорбой Мадумаровлар бошлиқ бригадаларнинг коллективлари катта ҳисса қўшдилар. М. Аҳмедова, Ҳ. Аҳмедова, Т. Эгамбердиева каби миришкор пиллакорлар ҳар қути қурт уруғидан 80-85 килограммдан қимматли хом ашё олдилар. Совхоз пиллакорлари ҳосилдорликни 7 тоннага етказиш учун курашмоқдалар.

Шунингдек, Учқўрғон районидаги «Андижон», Ленин номли колхоз «кумуш тола» ижодкорлари ҳам ғалаба маррасини эгалладилар.

Ш. ХОЛМИРЗАЕВ.

Ҳурмат тахтаси

Пилла тайёрлаш плани муддатидан аввал бажарилганлиги учун қуйидагилар республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилади:

Сирдарё районн — район партия комитетининг секретари М. А. Ибодуллаев, район ижроия комитетининг раиси Н. Ф. Фозилов, район комсомол комитетининг секретари Ё. Тиллахўжаева, район агросаноат бирлашмасининг раиси А. Раҳимбердиев, бош пиллахона директори Н. Ҳаитқулов;

Боёвут районн — район партия комитетининг секретари С. А. Аҳмадқулов, район ижроия комитетининг раиси И. А. Ибодуллаев, район комсомол комитетининг секретари А. Жумаев, район агросаноат бирлашмасининг раиси Т. Маъмуров, бош пиллахона директори М. Худойшукуров;

Оқолтин районн — район партия комитетининг секретари П. Й. Йўлдошев, район ижроия комитетининг раиси Т. А. Обидов, район комсомол комитетининг секретари У. Тўхтабоев, район агросаноат бирлашмасининг раиси А. Н. Ким, бош пиллахона директори А. Сафаров;

Комсомол районн — район партия комитетининг секретари Х. У. Омонлиқов, район ижроия комитетининг раиси Х. Х. Шерматова, район комсомол комитетининг секретари Д. Камолов, район агросаноат бирлашмасининг раиси Т. Юнусов, бош пиллахона директори М. Умаров;

Жиззах районн — район партия комитетининг секретари Т. Мирёқубов, район ижроия комитетининг раиси Х. Суюнов, район комсомол комитетининг секретари И. Усмонова, район агросаноат бирлашмасининг раиси А. Эшонқулов, бош пиллахона директори С. Ҳакимов;

Бағдод районн — район партия комитетининг секретари Т. Имомалиев, район ижроия комитетининг раиси К. П. Ҳошимов, район комсомол комитетининг секретари С. Ж. Абзалова, район агросаноат бирлашмасининг раиси С. Аҳмадқулов, бош пиллахона директори Б. Муродов;

Учқўрғон районн — район партия комитетининг секретари К. Раимжонов, район ижроия комитетининг раиси Х. Тожибоев, район комсомол комитетининг секретари С. Рўзибоева, район агросаноат бирлашмасининг раиси У. Каримжонов, бош пиллахона директори С. Бойматов.

АКТИВ ЙИҒИЛИШИ

ТЕРМИЗ. 3 июнь (ЎзТАГ). Бугун Сурхондарё область партия ташкилоти активларининг йиғилиши бўлди. Партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитети 1987 йил январь Пленумининг қарорлари асосида кадрлар билан ишлашни такомиллаштириш ва ҳуқуқни ҳимоя қилиш органларининг иш услубини яхшилаш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

● *Ватан ҳимоясига тайёр бўл!*

Ҳар йил баҳорда ва кузда «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида» СССР Қонунига ва СССР Мудофаа министрининг буйруғига мувофиқ ёшларнинг ҳақиқий ҳарбий хизматга навбатдаги чақириқлари бўлади. Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округимиз жойлашган территориядаги республикалар — Ўзбекистон ва Туркманистондан ҳам йигитлар армия сафларига бориб қўшиладилар.

МУҚАДДАС БУРЧ

Генерал-полковник
Н. И. ПОПОВ,
Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони

Бундай воқеа ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Оркестрларнинг жанговар овози, ҳаяжонли нутқлар, бўлажак хайрлашув одатдан ташқари кўтаринкилик туйғусини, Ватан ўз хавфсизлигини ишониб топшириб, фарзандларига билдираётган ишонч учун ифтихор туйғусини юзага келтиради.

Кейин оддий солдатлик кунлари, қизғин ўқиш, машқлар, тактик машғулотлар бошланади. Ана шу солдатлик кунлари қийинчиликлар билан ўтадиган романтикага бой бўлиб, характерларни чиниқтиради, руҳий бардамликни, қатъиятни, матонатни тарбиялайди. Армия йиллари ҳеч ким учун изсиз ўтиб кетмайди. Бу йиллар ҳар бир ёш кишининг Ватанни яна ҳам кучлироқ севишига, жанговар ўртоқликнинг буюк кучини билиб олишига ёрдам беради. Армияда кўп миллатли оиламиздаги қардош халқларнинг дўстлиги мустаҳкамланади.

Бу йил армия сафини тўлдириш қандай бўлади? Бу савол завод ва фабрикаларнинг, колхоз ва совхозларнинг вакиллари, бугунги студентлар ва ўқувчилар қўл остига борадиган командирларни ҳам, узоқ вақт давомида ёшлар билан ҳарбий-ватанпарварлик ишларини олиб борган, йигитларни хизматга тайёрлаган ташкилотларнинг вакилларини ҳам қизиқтирмоқда.

Ёшларнинг Конституциядаги ўз бурчини адо этишга тайёрлиги масаласи ҳаммамиз учун шунчаки оддий бир масала эмас. Жаҳондаги аҳволнинг мураккаблиги, бу аҳвол империалистик доираларнинг айби билан кескинлашиб бораётганлиги шу масалани ўртага қўйишни тақозо этмоқда. АҚШ империалистлари бошчилигидаги реакцион кучлар Совет Иттифоқининг кенг миқёсли тинчлик ташаббусларини барбод этишга интилиб, ўз қора ишларини қилмоқдалар. Жанубий чегараларимизнинг бевосита яқинида жойлашган мамлакат — Афғонистондаги вазиятни сиёсий бартараф этиш жараёнини барбод қилиш йўлидаги уринишлар ҳам ана шу кучларнинг ёвузликлари жумласидандир.

Шу боисдан ҳам Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Қуролли Кучларнинг қудратини совет халқи тинч меҳнатининг хавфсизлигини таъминлайдиган даражада сақлаб туриш учун ҳамма ишни қилмоқдалар.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш социалистик Ватанни ҳимоя қилиш борасидаги катта ва кўп қиррали ишнинг муҳим бўғинларидан биридир. Партиямиз Ленин васиятларига амал қилиб, ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясини коммунистик қурилиш умумий вазифаларининг таркибий қисми деб, социалистик давлатнинг энг муҳим вазифаларидан бири, социализм ва коммунизм қурилишининг объектив зарурати, деб билмоқда.

Ўзбекистон ва Туркманистонда ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясининг аҳволини таҳлил қилиб, шуни мамнуният билан қайд этиш мумкинки, кўп шаҳарлар ва қишлоқларда, корхоналар ва муассасаларда, ўқув юртларида бу муҳим ва зарур ишни қайта қуриш кераклигини яхши англамоқдалар, уни кучайтириш чораларини кўрмоқдалар.

Ҳозир республикалар Компартиялари Марказий Комитетларидан бошлаб, район ва шаҳар партия комитетларигача, округ ҳарбий кенгашидан бошлаб, район ҳарбий комиссариатлари ва ҳарбий қисмларгача ҳамма даражаларда ёшларни СССР Қуролли Кучларида хизмат қилишга тайёрлашда ишчанлик ва конкретлиликни, энг муҳими эса натижадорликни ошириш юзасидан биргаликда олиб бориладиган ишларнинг аниқ тадбирлари тузилган ва улар рўёбга чиқарилмоқда. Ижобий намуна сифатида шундай фактни келтириш мумкинки, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми шу йил апрель ойида «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида» СССР Қонунини бажариш юзасидан республикадаги ишларнинг аҳволини таҳлил этди. Жиддий нуқсонлар очиб ташланди, уларни бартараф этиш учун зарур чоралар кўрилди. Ишга бундай манфаатдорлик билан ёндашувни ҳар жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва ҳамма жойда оммалаштириш зарур. Бу эса ёшларни армияда хизмат қилишга тайёрлаш масалаларини яхшироқ ҳал этиш имконини беради.

Округ ҳарбий кенгашининг кенгайтирилган мажлисларини ўтказиш ҳам дадил амалий тадбир бўлиб қолди. Ана шу мажлисларда республика раҳбар органларининг вакиллари ишнинг моҳияти билан яхшироқ танишиш, олдимизда турган вазифаларни энг мақбул тарзда ҳал этиш йўлларини белгилаб олиш имкониятига эга бўладилар. Ҳарбий комиссариатлар фаолиятини таҳлил қилиш учун комплекс группаларнинг тузилиши каби иш формаси ҳам ўзини оқламоқда. Шу группаларнинг хулосалари чоралар кўриш учун маҳаллий Совет ва партия органларига етказилмоқда.

Ёшлар билан ҳарбий ватанпарварлик ишида партия ва совет халқининг революцион ҳамда жанговар анъаналари, юртдош қаҳрамонларнинг жасоратлари кенгроқ пропаганда қилина бошлади. Ўзбекистон ва Туркманистондан Қуролли Кучлар сафига чақирилган йигитлар орасида ўрнак олса арзийдиган кишилар бор. Қизил байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи жанговар йилномасининг саҳифалари Граждан уруши қаҳрамонлари Б. Усмонхўжаев ва Ю. Бойматовнинг, Я. Чанишев ва А. Мелькумовнинг, босмачиларга қарши жанг қилган, республикалар территориясини манфур оқ гвардиячилардан озод қилган кўпгина бошқа революция жангчиларининг номларини авлодлар учун асрамоқда. Ўзбекистон ва Туркманистон вакиллари Улуғ Ватан уруши фронтларида ўзларини шон-шуҳратга буркадилар. Генераллар С. Раҳимов ва Я. Қулиев, Шуҳрат орденининг тўла нишондорлари М. Керимов ва Т. Тостандиев — йигитлар ҳарбий бурчни фидокорона адо этиш, Ватанга чексиз садоқат намунасини ана шулардан ўрганмоқдалар.

Кекса авлодларнинг шонли анъаналарини оммалаштириш учун тадбирлар кўраётган партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ташаббуслари ҳар жиҳатдан рағбатлантиришга муносибдир. Ўзбекистон ва Туркманистон диёрида тарбияланган қаҳрамон жангчилар тўғрисидаги брошюралар, плакатлар туркумлари босиб чиқарилганлиги ёшларга Октябрь ғалабалари ҳимоячиларининг шонли авлодига мансублиги учун ифтихор туйғусини сингдиришда ўз ролини ўйнайди.

Областлар ва районларда ўтказиб туриладиган мудофаа фаолларининг йиғилишлари, ёшлар ҳарбий госпиталларни оталиққа олганлиги ҳамда бошқа тадбирлар фойдали ташаббуслар жумласидандир.

Совет қўшинларининг Афғонистондаги чекланган қисмлари составида хизматни ўтаган жангчиларнинг интернационал бурчни фидокорона адо этиш тажрибаси ва намунаси ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш учун катта аҳамиятга эга эканлигини алоҳида қайд этиб ўтиш лозим. Душманлар билан жангларда чиниққан, мардлик ва жасорат кўрсатган интернационалист-жангчилар ўз намунаси билан хизматга чақирилувчиларга, уларда ҳарбий биродарлик кучига нисбатан ишонч туғдиришга катта ижобий таъсир ўтказишлари мумкин ва лозим. Иш ёки истиқомат жойларида тузилаётган интернационалист-жангчиларнинг бирлашмаларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, уларнинг фаолиятини йўналтириб туриш зарур.

Шу йил баҳорги чақириқ армияга борадиган ёшларнинг сифат характеристикаси аввалги йилларга нисбатан бирмунча яхшиланган, деган хулоса чиқариш имконини беради. Бу — кўп жиҳатдан аниқ мақсадни кўзлаб олиб борилган ҳарбий-ватанпарварлик ишларининг натижасидир. Аммо партия XXVII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленуми берган ҳақиқат сабоғи руҳида ҳаракат қилиб, ана шу муҳим соҳадаги ишларнинг аҳволига партиявий баҳо бериб, ёшларни хизматга сифатли тайёрлаш ишида ҳали туб бурилиш рўй бермаганлигини қайд этиб ўтиш зарур. Камчиликлар ва турғунлик ҳолатлари ҳамон давом этмоқда. Уларнинг асосий сабаби шундаки, халқ депутатлари Советларининг баъзи ижроия комитетларида, ҳарбий комиссариатларда, комсомол комитетларида, мудофаа ташкилотларида, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш органларида мудофаа-оммавий ишларга пировард натижаларга қараб эмас, балки ўтказилган тадбирлар сонига, ёшларнинг қанчаси жалб этилганлигига қараб баҳо бериш практикаси ҳамон мавжуд. Ўртачалаштирилган рақамларнинг бундай ялпи кўрсаткичи жойлардаги ишларнинг ҳақиқий аҳволини безаб кўрсатади, холос.

Ёшларни тарбиялашдаги нуқсонлар армия муҳитига ҳам кўчирилмоқда, натижада эса «жарроҳлик» характеридаги чораларни кўришга тўғри келмоқда. Мана бир мисол. Н-қисмда ҳарбий интизомни бузган ҳарбий хизматчи Б. Рўзметов жавобгарликка тортилди. Рўзметов қатнашган можаро Урганч шаҳридаги йиғилиш пунктидаёқ юзага келган эди. Бу ҳақда маҳаллий органларнинг вакиллари ҳам билишарди. Билишса ҳам ҳеч қандай чора кўришмади ва аҳволнинг ҳаддан зиёд кучайиб кетишига имкон беришди. Бу типик воқеа эмас, бироқ у хизматга чақирилувчилар билан ишлашда ҳатто энг кичик нуқсонлар ҳам номатлуб оқибатларга олиб келиши мумкинлигидан далолат бериб турибди.

Ёшларни Қуролли Кучлар сафида хизмат қилишга тайёрлашда камчиликларга йўл қўймаслик учун эътиборни нималарга қаратиш керак?

Аввало «Умумий ҳарбий мажбурият тўғрисида» СССР Қонунининг талабларига жойларда, шу жумладан ҳарбий комиссариатларда ҳам риоя этилиши устидан контролликни ташкил этиш кучайтирилиши лозим. Ҳатто хизматга чақирилувчиларни ҳисобга олиш каби участка ҳам регламентга солувчи ҳужжатларнинг талабларига ҳамиша мос келмаётганлиги сир эмас. Жумладан, Ашхобод, Чоржўй, Андижон, Самарқанд ва Тошкент областларида талабларни бузиш ҳоллари аниқланди. Иш ёки ўқиш жойларида армияга чақирилиш ёшидаги шахсларни ҳисобга олиш учун жавобгар бўлган айрим раҳбарлар муҳим ва масъулиятли вазифани ҳамон қўл учида бажармоқдалар. Назоратсизлик ва масъулиятсизлик, масалан, шунга олиб келдики, Тошкент политехника институтида 1987 йилнинг январида ўтказилган текшириш натижасида ҳарбий хизмат ёшидагилар учётида қоидалар бузилганлиги аниқланди. Бу шубҳасиз шундай хатога йўл қўйган шахсларга нисбатан партиявий баҳо берилишини, қатъий чоралар кўрилишини талаб қиладиган ярамас фактдир.

Областлар чақириқ комиссиялари район комиссияларининг ишини, айниқса ҳарбий хизматга чақиришни кечиктириш тўғрисидаги рухсатномаларни ва медицина гувоҳномаларини беришда уларни назорат қилмаяптилар. Ўзбекистон ССРда кейинги йилларда медицина гувоҳномаларини тасдиқлаш проценти пасайиб бораётганлиги тенденцияси диққатни жалб этади. Жиззах, Самарқанд, Сурхондарё ва Фарғона областларида врачларнинг хатолари ҳам ҳаммадан кўра кўпроқдир. Туркманистон ССРнинг баъзи областларида ҳам аҳвол худди шундай.

Ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашнинг энг муҳим элементларидан бири бўлмиш бошланғич ҳарбий тайёргарликнинг аҳволи тўғрисида алоҳида айтиб ўтиш керак. Бу соҳада ҳали талайгина камчиликлар борлигини жуда рўйирост эътироф этиш лозим. Мактаблар, ҳунар-техника билим юртлари, техникумларнинг ҳарбий раҳбарлари билан ишлаш ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги бунинг асосий сабабидир.

Партия ва Совет ҳукуматининг талаблари зиммамизга ҳарбий раҳбар кадрларни танлаш, тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни яхшилаш вазифасини юклайди. Бу талаб қандай бажарилмоқда? Кўрилган чора-тадбирлар туфайли бундай кадрлар бўлмаган ўқув юртларининг сонини камайтиришга муваффақ бўлинди. Бироқ, айниқса қишлоқ жойларда жиддий сифат ўзгаришлари бўлмади. Чамаси, ҳарбий раҳбарларни танлаш ва уларни ўқитишда халқ маорифи органларининг ҳарбий комиссариатлар билан талаб қилинадиган даражадаги алоқаси йўқ, маҳаллий партия ва совет органлари эса бу ишни чуқур текширмаётирлар.

Сўнгги икки йил ичидагина иккала республика педагогика институтларининг ҳарбий кафедралари бошланғич ҳарбий тайёргарлик бўйича бир неча юз малакали ўқитувчини тайёрлаб берганлигига қарамай, уларга эҳтиёж ҳали ҳам катта. Округ қисмларида ҳар йили солдат ва сержантлардан ҳарбий раҳбар бўлиб ишлаш учун кўп миқдорда запасдаги офицерлар тайёрланмоқда. Бироқ уларнинг кўпларидан кейинчалик бошқа ишларда фойдаланиляпти.

Шуни таъкидлаш керакки, республика ва область ҳарбий комиссариатлари ҳозиргача бу ишда жиддий силжишни таъминлай олмадилар. Улар халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими органлари билан биргаликда ҳарбий раҳбарларни танлаш ва жой-жойига қўйишни яхшилаш тадбирларини амалга оширмаётирлар.

Ўқув-моддий базасини яхшиламай туриб, бошланғич ҳарбий таълим самарадорлигини ошириб бўлмайди. «Бармоқ»ни кўрсатиб бўлажак жангчига кўп нарсани ўргатиб бўлмайди. Самарали машғулотлар учун яхши тирлар, машғулотлар ўтказиш учун мослаштирилган шаҳарчалар ва майдончалар, методик жиҳатдан тўғри жиҳозланган ўқув синфлари бўлиши лозим. Бу соҳада ижодий тажриба мавжуд. Масалан, Фарғона, Чоржўй, Тошкент ва Бухоро областларида ўқув-моддий базасини такомиллаштириш учун кўп иш қилиняпти. Афсуски, ҳамма жойда ҳам ана шундай иш олиб боряпти, деб бўлмайди. Айниқса Қашқадарё, Жиззах, Самарқанд ва Мари областларининг баъзи ўқув юртларидаги аҳвол кўнгилдагидек эмас. Бу областларда гимнастика шаҳарчалари, тактик тайёргарлик юзасидан машғулот ўтказиш учун шаҳарчалар, барча ўқув юртларида ҳам ўқ отиш тирлари ва бошқа иншоотлар жуда кам барпо этилган. Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССРдаги бошланғич ҳарбий таълим ва жисмоний тарбия юзасидан тўла ҳажмдаги машғулотлар ўтказиш учун зарур бўлган барча элементлар комплекси бор, деб бўлмайди.

Мавжуд камчиликлар фақат маҳаллий аҳволга таъсир қилибгина қолмайди, бу камчиликлардан бутун мамлакат хабардор бўлмоқда. «Правда» газетасида Туркманистоннинг Тошовуз областида ёшларни армияда хизмат қилишга тайёрлашнинг аҳволига принципиал, танқидий баҳо берилди. «Эркаклар иши» мақоласи бу муҳим ва масъулиятли соҳада ишни барбод қилган ҳамма кишилар учун таънадир. Партия, совет органлари, жамоат ташкилотлари, ҳарбий комиссариатлар марказий партия газетаси мақоласидан тегишли хулоса чиқариб оладилар, деб ўйлайман. Аҳволни тубдан ўнглаб оладиган, нотўғри методлардан, яъни тўғри қарорлар аниқ ишларда давом эттирилмайдиган методлардан воз кечадиган пайт келди.

Совет Қуролли Кучлари учун мутахассислар тайёрлаб бериши лозим бўладиган республика ДОСААФ ташкилотлари фаолияти жиддий қайта қуришга муҳтождир. Биз республикаларнинг мудофаа жамиятлари армия ва флотга ҳар йили минглаб автомашина ва тягачларнинг малакали ҳайдовчиларини, электромеханиклар, парашютчилар, радистлар, операторлар ва бошқа мутахассисларни тайёрлаб бераётганини ҳисобдан чиқариб ташлай олмаймиз, албатта. Кўп ишлар қилинди, муайян ютуқларга эришилди. Лекин ҳаёт бир жойда қотиб турмайди. Кеча биз эришган ва қониқиш ҳосил қилган натижалар эртага юксак талабларга жавоб бермай қолади. Сўзсиз олға бориш, сўзсиз равишда кўпроқ нарсаларга эришиш, енгилроқ вазифалардан янада қийинроқ вазифаларга ўтиш зарурлиги тўғрисидаги ленинча кўрсатмалар биз учун доимий аҳамиятга эгадир.

ДОСААФ ташкилотлари ўқув-моддий базаси жуда секин суръатлар билан такомиллаштирилаётганлиги эндиликда бизни қониқтира олмайди. Масалан, Небитдоғ, Жиззах, Бекобод, Денов автомактаблари ҳозиргача машғулотларни сифатли олиб боришга мослаштирилмаган биноларга жойлашган, уларнинг синф-лаборатория ускуналари машғулотларни юксак методик даражада ўтказишни таъминлашга қодир эмас.

Спортнинг ҳарбий-амалий ҳамда техник турларини ривожлантиришда ДОСААФ ташкилотларининг ролини ошириш айниқса муҳимдир. Шу йўл билан биз армияга чақирилувчи ёшларнинг жисмоний ва техник маданиятини юксалтириш вазифасини ҳал қила оламиз.

Республикаларнинг туб миллат вакилларидан офицер кадрлар тайёрлаш проблемасини ҳам ҳарбий-ватанпарварлик проблемасини яхшилаш вазифалари билан боғлиқ ҳолда кўриб чиқишимиз керак. Ҳозирги вақтда бизнинг офицерлар корпусида улар жуда озчиликни ташкил этади. Бу аҳвол — бир қанча жойларда ўқувчи-ёшларнинг ҳарбий касбларни танлаши қониқарсиз эканлигининг оқибатидир. Бу аҳвол шунга олиб келмоқдаки, Ўзбекистон ва Туркманистондан олий ҳарбий ўқув юртларига кириш учун борган йигитлар эса кўпинча умумтаълим ва рус тили бўйича тайёргарлиги бўшлиги сабабли имтиҳонлардан ўта олмаётирлар. Масалан, 1986 йилда мамлакатимиз ҳарбий билим юртларига республикаларимиздан юборилган номзодларнинг атиги 20 процентигина қабул қилинди.

Юз берган аҳвол ёш авлод онгига Ватан ҳимоячиси касбининг социал аҳамиятини сингдириш ишида тубдан қайта қуриш бўлишини тақозо этмоқда.

Ҳарбий хизматга чақирилувчиларни жисмоний жиҳатдан мустаҳкам чиниқтирмай туриб, уларни армияда хизмат қилишга тайёрлашни тасаввур қилиб бўлмайди. Ўзбекистон ва Туркманистон шароитларида қўшимча спорт заллари қурилишига маблағ сарфламай, бутун йил давомида очиқ майдонларда спорт билан шуғулланиш мумкин. Аммо қани энди бутун муаммо спорт машғулотлари учун жой масаласидан иборат бўлса?! Ҳатто спорт билан шуғулланиш учун шароит яратилган жойларда ҳам ишларнинг ҳақиқий аҳволини безаб кўрсатишдек яроқсиз тенденция мавжуд. Спорт комитетлари, халқ маорифи ва ҳунар-техника таълими органлари, ҳарбий комиссариатлар ёшларнинг ҳарбий хизматга жисмоний тайёргарлик даражасини юзаки таҳлил қилмоқдалар, уни яхшилашга тегишли таъсир ўтказмаётирлар. Биз кўпинча армияга чақирилувчиларнинг ҳар ўнтасидан тўққизтаси ГТО нормаларини топшириб, қўшинлар сафига бормоқда, деб дадил рапорт бериб, рақамларга маҳлиё бўлиб қоляпмиз. Контрол текширишлари чоғида эса ўзгача манзара намоён бўлмоқда. Биз кимни алдаяпмиз? — деб сўраш ўринли бўлур эди. Ахир, биринчи навбатда ўзимизни алдаяпмиз-ку.

Мудофаа — спорт соғломлаштириш лагерлари қурилишини ташкил этиш масалалари ҳам секинлик билан ҳал этилмоқда.

Юқорида келтирилган фактлар ва мисоллардан ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш жараёнини тубдан яхшилаш зарур, деган хулоса чиқади.

Бунинг учун Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини байрам қилишга умумхалқ тайёргарлиги, шунингдек Совет Қуролли Кучлари ва Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг 1988 йилда нишонланадиган 70 йиллигига тайёргарлик кенг имкониятлар очиб беради.

Бизнингча, чақирилиш ёшига етмаган ва чақирилиш ёшидагиларни армияда хизмат қилишга тайёрлашдаги мавжуд камчиликларни бартараф этиш юзасидан куч-ғайратларни аввало қайси асосий соҳаларга қаратиш керак?

Аввало, вужудга келган сийқа усуллардан қатъий воз кечиш, жойларда бу ишни ташкил этишда янгича ёндашувларни дадиллик билан қидириш, ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш вазифасини сифат жиҳатидан янгича ҳал этиш борасида партия, совет, жамоат ташкилотлари, ҳарбий комиссариатлар, халқ маорифи органлари ва ДОСААФ ташкилотлари фаолиятидаги илғор тажрибаларни ўрганиш, умумлаштириш ва оммалаштириш билан фаол шуғулланиш лозим. Улар ўз фаолиятларида армияга чақириладиган маҳаллий миллат ёшларининг рус тилини жадал ўрганишларини ташкил этиш ва бутун бошланғич ҳарбий таълим системасини йўлга қўйишдаги турғунлик ҳолатлари ва нуқсонларини тугатишга асосий эътиборни қаратишлари керак. Бу соҳада ишларнинг аҳволини ўнглаб олиш зарурлиги тўғрисида умумий мулоҳазалар эмас, балки конкерт ишлар зарур.

ДОСААФ ва ҳунар-техника таълими раҳбарлари армияга чақирилувчилар ресурсларини ҳисобга олиб, ўқув юртлари жойлаштирилишига тегишли ўзгартишлар киритишлари лозим.

Партиямиз Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, йигитларни социалистик Ватанни ҳимоя қилишдан иборат конституцион бурчини бажаришга тайёрлаш билан боғлиқ бўлган талабларини бажариш учун партия, совет органлари, ҳарбий комиссариатлар раҳбарларига нисбатан, ДОСААФ ташкилотлари раисларига нисбатан талабчанликни ва уларнинг жавобгарлигини ошириш зарур. Партия ва совет органларининг мажлисларида уларнинг мавжуд камчиликларни тугатиш юзасидан амалга ошираётган ишлари ҳақидаги ҳисоботларини вақти-вақти билан эшитиб бориш практикага киритилиши керак. Маҳаллий органлар шу жойдан армияга чақирилганлар хизмат қилаётган ҳарбий қисмлар билан янада мустаҳкам алоқа қилиб туришлари мақсадга мувофиқдир. Бу аввало корхоналар, колхозлар ва совхозлар раҳбарларига, комсомол комитетларига тааллуқлидир. Бундай алоқадан икки томонлама наф кўрилади — жангчиларни тайёрлашда ҳам, ҳарбий хизмат йигитлар олдига қўядиган талаблар асосида билимларни чуқурлаштириш учун ҳам фойдалидир.

Граждан ёшларни ҳарбий касбларга йўналтириш ишларини тубдан яхшилаш тақозо этилади. Шу мақсадда матбуот, радио ва телевидение имкониятларидан, уруш қатнашчилари, Қуролли Кучлар ветеранлари, запасдаги жангчилар, айниқса Афғонистонда интернационал бурчини бажарганлиги учун тақдирланган запасдаги жангчилар, республикалар территориясида хизматни ўтаётган илғор жангчилар чиқишларидан фаолроқ фойдаланиш лозим. Ҳарбий билим юртларига кириш учун йигитларни танлаб олиш ишига уларнинг амалда қанчаси ўқув юртига кирганлигига қараб баҳо бериш керак.

Яқин келажакда биз бутун ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ишини кучайтириб, уни замон талабларига мувофиқлаштириб оламиз, деб умид қиламан. Бу эса социалистик Ватанимизнинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилади.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Канада Коммунистик партияси Марказий Ижроия комитетининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари Д. Биззелл бошчилигида Канада Коммунистик партиясининг делегацияси Ўзбекистон ҳаёти билан танишди.

Меҳмонлар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасини бориб кўрдилар. Улар «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида бўлдилар, Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар. Меҳнат коллективларида учрашувлар ва суҳбатлар бўлиб ўтди.

Делегация Самарқандга сафар қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов Д. Биззеллни ва делегациянинг бошқа аъзоларини қабул қилди.

(ЎзТАГ).

Суратда: канадалик меҳмонлар Тошкентдаги СССР Халқлари дўстлиги майдонида.

А. Горокрик фотоси (ЎзТАГ).

СОВЕТ—ҲИНДИСТОН ДЎСТЛИГИ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

2 июнь куни Тошкентда Ўзбекистон ССРда Ҳиндистон фестивалига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилот комитетининг мажлиси бўлди. Совет — Ҳиндистон дўстлиги фестивали мамлакатимизда шу йилнинг июлида бошланади. Сентябрь ойида у Ўзбекистон пойтахтига келади.

Мажлисда Совет — Ҳиндистон дўстлиги бўлажак байрамига аталган тайёргарлик тадбирлари плани муҳокама қилинди. (ЎзТАГ).

КООПЕРАЦИЯ ВА БЕВОСИТА АЛОҚАЛАР АСОСИДА

2 июнь куни Тошкентда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар вакилларининг газдан ёқилғи сифатида оқилона фойдаланиш муаммоси билан шуғулланувчи кенгашининг XXVI мажлиси ўз ишини тамомлади. Мажлис ишида Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, СССР ва Чехословакия вакиллари қатнашдилар.

Мажлисда юксак самарали горелкалар ва газдан фойдаланиш техникасини яратиш, технологияни такомиллаштириш, ёниш натижасида ҳосил бўладиган маҳсулотлар ҳароратидан яхшироқ қайта фойдаланиш масалалари кўриб чиқилди. Шу йилнинг ўзидаёқ кооперация ва бевосита алоқалар асосида қўшма ишлаб чиқаришни барпо этиш ҳақида бир битимга эришилди.

— Бу ерда биз бундай алоқаларни ривожлантиришнинг аниқ-равшан йўналишлари ҳақида совет касбдошларимиз билан келишиб олдик, деди Болгария делегациясининг раҳбари Илия Златев. — Автомат блок горелкалар ишлаб чиқаришни биргаликда ўзлаштирамиз. Бундай горелкалар ЎИЁКга аъзо мамлакатлар учунгина эмас, жаҳон бозори учун ҳам қизиқарли бўлади, деб ўйлаймиз. «ВНИИпромгаз» институти Ўрта Осиё филиалининг олимлари ишлаб чиққан кўп хил ёқилғидан фойдаланувчи горелка қурилмалари Болгариядаги бир қанча электр станцияларда жорий қилинди ва анчагина миқдордаги ёқилғини тежаб бермоқда. Шу билан бирга атмосферага зарарли моддаларнинг чиқарилиши анча камаяди.

Тошкентдаги мажлисда 1990 йилгача мўлжалланган фан-техника ҳамкорлиги планларига аниқлик киритилди. Газдан фойдаланиш соҳасидаги ЎИЁК стандартларининг лойиҳалари кўриб чиқилди.

Мажлис қатнашчилари Ўрта Осиё — Марказ газ қувури «Хива» газ компрессор станциясида бўлдилар, «Средазтрансгаз» бирлашмасининг иши билан танишдилар. (ЎзТАГ).

Украинада дўстлик байрами

Ўзбекистон билан Украинани турли соҳалардаги самарали ҳамкорлик билан мустаҳкамланган қадимий дўстлик алоқалари боғлаб турибди. Июль ойининг бошларида Украина диёрида бўладиган республикамиз адабиёти ва санъати кунлари интернационал қардошликнинг ана шу ёрқин солномасига янги саҳифалар қўшади.

Дўстлик байрами Киев шаҳрида бошланиб, Украинанинг ҳамма жойларида давом этади. Бу эса республика меҳнаткашларига Ўзбекистон бадиий сўз усталари, маданият арбоблари ижоди билан, ўзбек фольклори, халқ санъати анъаналари билан яқиндан танишиш имконини беради. Республикамиз вакиллари Львов, Ворошиловград ва Донецкда, Ивано-Франковск ва Николаевда ўз маҳоратларини намойиш этадилар.

«Оқ олтин» ўлкасидан вакил бўлиб борувчилар орасида ўзининг 30 йиллигини нишонлаган машҳур Ўзбекистон ССР «Баҳор» халқ рақс ансамбли, «Лазги» ва «Шодлик» вокаль-хореографик ансамбллари бор. Навоий номли Давлат академик опера ва балет Катта театри солистлари ва оркестри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Ялла» Давлат ансамбли катта программа тайёрламоқдалар.

Делегациялар составига Ўзбекистон ижодий союзларининг намояндалари, жамоатчилик, меҳнат коллективларининг вакиллари ҳам киритилади.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛАМАН!

Газеталар, журналлар, телевидение ва радиоэшиттиришларида ҳарбий-ватанпарварлик мавзуини энг яхши ёритиш учун Совет Қуролли Кучларининг 70 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ конкурсининг шиори шундай. СССР Журналистлар союзининг правлениеси. Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг Бош сиёсий бошқармаси, СССР ДОСААФ Марказий Комитети ҳамда уруш ва меҳнат ветеранлари Бутуниттифоқ кенгаши бу конкурснинг ташкилотчиларидир.

Конкурс 1987 йилнинг 1 июнидан 1988 йилнинг 10 февралигача ўтказилади. Социалистик жамиятни ҳимоя қилиш тўғрисидаги Ленин ғояларини, совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари қаҳрамонона, революцион ва жанговар анъаналарини, армия ва флот шахсий составининг ҳаёти ва жанговар ўқишини, заводлар, фабрикалар, совхозлар, колхозлар, ўқув юртлари ва ташкилотларнинг ҳарбий қисмлар ва кемалар билан оталиқ алоқаларини, ёшларни ҳарбий хизматга тайёрлаш, меҳнаткашларни совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашни, запасга бўшатилган аскарларнинг меҳнат шавкати ва юксак ижтимоий фаоллигини ёритиш ҳамда пропаганда қилиш конкурс материалларига бериладиган баҳонинг асосий мезонларидир.

Конкурс ғолиблари конкурсни ўтказувчи ташкилотларнинг пул мукофотлари ва Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланадилар.

Республика, ўлка, область журналистлар ташкилотлари тавсия этган материаллар «конкурсга» деб ёзиб қўйилган ҳолда қуйидаги адресга юборилади: 123826. ГСП, Москва, Д—317, Хорошевское шоссе, 38, «Красная звезда» газетаси редакцияси.

Ёзувчи ўйлари

ЯНГИЛАНИШ

Ижодий командировка, янги асарга материаллар йиғиш баҳона бўлди-ю, хилма-хил касбдаги кишилар, айрим раҳбарлар билан қизғин суҳбатлашишга тўғри келди. Шубҳасиз, суҳбат мавзуи кўпинча қайта қуриш, жадаллаштириш ва қишлоқдаги муҳим муаммоларга бориб тақаларди. Ҳаммаёқда, одамларда катта жонланиш, бир мунча фаоллашиш кўзга ташланади. Гўё зериккан, эринчоқ қишлоқ сўнг табиатни гуркиратиб, кўклам эпкини эсарди. Фасл алмашиб, «иқлим» ўзгараётган эди. Бу «иқлим»ни, унинг чанг-ғуборларидан халос этувчи шабадасини партиямизнинг XXVII съезди юзага келтирди. Улкан аниқлигидан кейин тараққиётга тўғаноқ бўлувчи турғунлик, порахўрликка, ҳар хил кўзбўямачиликларга қарши қаттиқ уруш эълон қилинди.

Жуда кўпчилик одамлар бу тушунчаларни қалбан ҳис этиб, қайта қуришни ўзларидан бошлашмоқдалар. Кўрасан-у, кўнглинг кўтарилади, ёрқин истиқболга ишонч ортади. Бироқ олға сурилган ғоялар нуқтаи назаридан атроф-теваракка теранроқ разм солсанг, съезд руҳи, покланиш ёғдуси бутун моҳияти билан ҳаммага бирдай етиб бормаганига, баъзилар ундан ўзини четга олаётганликка, эски замонда ўрганиб қолган, ёки амалда эскича тушунчага, яроқсиз услубдаги ишларга дуч келасан. Аслида, янгиланиш ва мақсад ҳамон кўпчиликка қандай кишин ўзига ҳамиша ҳисоб бериши, ўз фаолиятини ҳалол ва ўз баҳолаши, қайта анализ этиши, қийинчиликларга танқидий баҳо бериши, сўнг ўз олдига янги мақсадлар қўйиши зарур бўлади.

Барчага аёнки, кейинги йилларда пахтачиликка боғлиқ қатор чалкашликларга, айниқса кўшиб ёзишларга жиддий зарба берилди. Бу борадаги қуроқ кеснинг тус олиши. Шундай бўлиши ҳам керак. Энди чекинишга йўл йўқ. Буни яхши англаган кўплаб хўжаликларнинг раҳбарлари, партия-совет ташкилотларининг етакчилари саркитлардан қутилиш, ишларни янгича қуриш йўлидан боряптилар. Бунда Наманган областида амалга оширилаётган ишлар диққат-эътиборни тортяпти. Мана, икки-уч йилдирки, областда шаҳар меҳнаткашларини, ўқувчи ва студентларни қишлоқ хўжалик ишларига жалб этишмаяпти. Ҳатто, ўтган йилги ноқулай об-ҳаво шароитида ҳам улар ҳашарчиларсиз, кўшиб ёзишларсиз ўз ваъдаларини бажардилар. Еки ҳардор Тошкентни пахтакорларининг бу бордаги ютуқларини ҳар қанча олқишласа арзийди. Шу сабабли ҳам уларнинг тажрибалари КПСС Марказий Комитети томонидан ҳам маъқулланди.

—Наманганлик касбдошлар кўзимизни очгандай бўлди, — дейди Ғиждувон районидаги Ленин номли колхоз раиси Элмурод Холов. — Тонналар кетидан қувиш, сўнгги граммларни ҳам қолдирмаслик ўша пайтда тусига кирган эди-да. Ҳисоблаб кўрсак, бу усул, айниқса сўнгги пайтларда, ҳам давлатга, ҳам деҳқонларга зарар етказади. Бунда, аввало, пахтанинг таннархи анча қимматлашади, ҳар вақти кеч, хом ва ифлос териш оқибатида сифатига путур етади. Ундан ташқари, ҳашарчиларга бириктирилган транспортга қанчадан-қанча маблағ, ёқилғи сарфланади. Бу транспортнинг анча-мунчаси муддатидан аввал ва ўринсиз сафдан чиқади. Яна, ҳашарчилар яшаши учун махсус жойлар тайёрлашга маълум миқдорда материал, маблағ, одам меҳнати ҳамда вақти сарф бўлади. Қанча сарсон-саргардонликлар...

Ҳашарчиликнинг далалари масаланинг кўпроқ иқтисодий жиҳатларини ташкил этади. Маънавий жиҳатларини ҳам рақамлар билан ифодалаб бўлармикан? Шаҳарлик ишчи-хизматчиларнинг ишлари, ўқувчи-студентларнинг ўқишлари чала-чулпа бажарилса, ишнинг оқибати нимага бориб тақалади? Белгиланган планлару программалар удданланиши қийинлашгач, раҳбарлар танқид эшитмаслик учун ёлғон маълумотлар беришга, кўзбўямачилик деб аталган яроқсиз усулни қўллашга уринадилар... Ёки, бугун ҳашарчилик билан овора бўлиб, билим ололмаган, соғлиғини йўқотган ёшлар эртага хўжаликни қандай юритишларини, бемор дардини қандай аниқлашини, ўқувчиларга қай тарзда билим беришини бир тасаввур қилинг...

— Январь Пленуми асосида ишларимизни қайта қуряпмиз, — дейди яна Элмурод Холов. — Яқинда мактаб ўқувчиларига қатъий ваъда бердик. Ҳашарчиликдан батамом воз кечдик. Ахир бизга қуруқ ижрочилар эмас, келажакнинг фаол яратувчилари керак. Билим билан қуролланган киши қуруқ ижрочи бўлиб қолмайди. Энди... сўнгги граммларга ҳам кунимиз қолмас, деб ўйлайман.

Шу топда 1983 йилнинг илк қиши — декабрь ойининг ўрталари кўз олдимда жонланди. Ҳаво рутубатли, изғирин. Гоҳ офтоб мўралаб, гоҳ ёмғир аралаш қор ёғади. Бундай пайтда ҳашарчилар ўзларини баракка урадилар. Улар ҳанузгача ўз манзилларига қайтмаганлар. Қачон қайтишлари ҳам номаълум. Чунки, айрим областларгина планларини эплаганлар. Республика маррасига эса ҳали анча бор. Лекин, пахтазор деб аталган пайкаллар аллақачон «яланғоч» ғўзапоялар майдонига айланган. Биз ўшанда кузатган биргина Зарбдор районидаги Ю. Қурбонов номли совхозда эмас, балки бутун Жиззах областида, ҳатто бошқа қатор музофотларда ҳам аҳвол шундай эди. Тўғри, унда-бунда қолиб кетган бирор тола ёхуд яккам-дуккам бир чигитлар кўзга ташланарди. Ҳашарчилар ўша «толалар» сари интилардилар. Ҳар бир кишининг кунлик олқинди пахтаси ўртача бир-икки килодан ошмасди. Айримлар даладан қуруқ қайтардилар, баъзилар баракда иситмадан қоврилиб, йўталиб ётардилар.

— Кунларимиз ҳозир беҳуда ўтяпти, — деган эди ўшанда Республика рус тили ва адабиёти институтининг студенти Нуриниса Исмоилова. — Мана, бугун зўрға икки кило пахта тердим. Шу ерда оёқ оғриққа йўлиқдим. Бошим ҳам оғрийди. Мен ҳаммасидан ҳам қолиб кетган дарсларга ачинаман...

Тўғри, ўша пайтдаги кўзбўямачиларнинг кўплари ўз жазосини олди. Ҳатто, Зарбдор районида ҳам анча-мунча яхши ишлар рўёбга чиқариляпти. Аммо...

Кейинги пайтларда кўрилаётган қатор тадбирлар туфайли шундай кўзбўямачиликлар тўлалигича тарихга айланганида, бошқалар ҳам наманганликлар каби дадил ишлар қилганларида, эҳтимол, бу воқеаларни эслаб ўтирмасдик. Кўплаб хўжаликларда, айрим район ва областларда ҳашарчилар ёрдамига кўз тикиш, тонналар учун сўнгги граммлар кетидан қувиш ва оқибатда сифатни унутиш ҳамон давом этяпти. Шу мақсадда бултур ҳатто, шаҳар мактабларининг тўққиз ва ўнинчи синф ўқувчилари ҳам, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг сўнгги курс студентлари ҳам (аслида улардан фойдаланмасликка қарор қилинган) аяб ўтирилмади. Сифатга тескари таъсир ўтказадиган, «эшагидан тушови қиммат» тушадиган бир кунлик ёрдамларга эътибор янада кучайтирилди. Бундан қишлоқ меҳнатчилари ҳам жиддий зарар кўрдилар.

Айнан шундай масала хусусида Бухоро Давлат педагогика институтининг айрим ўқитувчилари билан ҳам суҳбатлашдик. Бултур студентлар бир ойдан ошиқроқ вақт теримда фаол қатнашиб, ғўза пайкалларини деярли тозалаб қайтганлар. Бироқ планлар бажарилмаган. Шунга қарамай...

— Йигирма иккинчи ноябрь куни аниқ эсимда, — дейди рус филологияси факультети партия бюросининг секретари Ш. Шлемский. — Ҳаво намчил, изғирин эди. Бешта автобусда «Когон» совхозига яна бир кунлик ҳашарга бордик. Далалар деярли тоза — пахта йўқ эди. Нега бизни сарсон қилишганига ҳануз ҳайронман. Тўққиз группадаги юқори курс студентлари зўрға юз килограмм, қуйи курслардаги бир юз етмиш студент уч юз йигирма икки килограмм хас-хашак, лой-кесак аралашган ниҳоятда сифатсиз «пахта» теришди. Тахминий ҳисобларга қараганда, бу «ёрдам» совхоз учун жуда қимматга — ҳар кило пахта икки сўмдан ошиққа тушган. Энди бу фақат бизнинг факультетдаги аҳвол. Буни институт бўйича, шаҳар ёки область бўйича жамласа хўжаликлар, давлат қанча зарар кўраркан?

Бунақа бир кунлик ҳашар фақат Бухоро областида эмас, республикамизнинг кўплаб шаҳар ва районларида ҳам кенг тусда амал қилди. Оқибати ҳақида ҳеч ким бош қотирмади.

— Бир чигит ҳам қолмасин, деб ҳаммани далага сафарбар этамиз, — дейди Ғиждувон районидаги Ленин номли колхоз бригадири Аллаёр Дониёров. — Тўғриси, шунга мажбур қилишади. Бу — терим бошида жамғарилган маблағларни беҳуда совуриш, ишчи кучларидан ўринсиз фойдаланиш, одамларни ўз ишларидан чалғитиш демак. Бу ҳаракат кейинги йил ҳосилига ҳам ёмон таъсир кўрсатади: шудгор кечикади, гоҳида ерлар кўкламгача ғўзапоядан тозаланмай қолади. Оқибатда, яхоб суви бериш, шўр ювиш ишлари бажарилмайди.

— Боболаримиз: «Ер ҳайдасанг куз ҳайда, куз ҳайдамасанг — юз ҳайда» деб бежиз айтмаганлар, — дея суҳбатга аралашади механизатор, моҳир пахтакор Норпўлат Норов. — Вақтида шудгорланган ер қиш мобайнида ҳордиқ чиқаради, офтоб ва ёмғирлар таъсирида ўзида жуда кўп ўғит, фойдали минераллар тўплайди. Қолаверса, ҳар хил ҳашаротларга қирон келтиради. Бир чигит ҳам қолмасин, деб шундай имкониятларни қўлдан бой берамиз.

— Агар паст навли пахта давлатга наф келтирса,— дея бригадир сўзини давом эттиради. — сарфланадиган меҳнатини қоплайдиган даражада харид нархини ошириш зарур. Токи, юқори навли толалар даромадига шериклик қилмасин. Борди-ю зарар келтирса, майли увол бўлмасин, чорвачилик эҳтиёжлари учун фойдаланган маъқул. Ахир, чорва маҳсулотлари ҳам ем-хашак танқислиги туфайли ҳозир энг муҳим муаммолардан бири бўлиб қолаётир-ку?!

— Гапларингизга тўла қўшиламан, — дейди ўйчанлик билан Ғиждувон район РАПОси раисининг муовини, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Ризақул Худойқулов. — Менинг ташвишим ҳам шунақа-ю, аммо янада жиддийроқ. Маълумки, техника экинлари орасида ғўза каби инжиқ, узоқ пишувчи ва нозик меҳнатталаб ўсимлик камдан-кам. Айни пайтда, пахта ўрнини на сунъий, на табиий бирор нима босолмаслигини яхши биламиз. Шунинг учун уни ардоқлаб, «оқ олтин»» деймиз. Бизнинг ерлар шароитида чиндан ҳам унга олтин қазиб чиқаришдай меҳнат қилинади.

— Ернинг шўри — деҳқоннинг шўри, — дея луқма ташладим унинг нимани назарда тутганини ўйлаб.

— Баракалла, — маъқуллади Ризақул ака. — Бизда шудгорлашдан сўнг ерлар майда карталарга бўлиниб, бир-икки марта суғорилади, шўр ювилади. Кейин ер текисланиб, борона қилинади. Плугда обдон ҳайдалгач, мола босиб, чигит экилади. Камида беш-олти марта жўяк тортилиб, ғўза қатор ораларига саккиз-тўққиз марта ишлов берилади. Умуман, ерга қилинадиган харажат жуда катта. Бунинг устига гармсел ҳам тез-тез хавф солади, ҳосил тугунчаларини нобуд қилади. Йўқолган ҳосилни тиклаш учун қўшимча ишлов берилади. Бу пахтанинг таннархига кескин таъсир этади. Шунинг учун ҳам баъзи хўжаликларда ишчи ва колхозчиларнинг даромади камайиб, турмуш даражаси йил сайин ёмонлашиб боряпти. Нима учундир шароитимизни яхши ўрганишмасдан туриб, ҳақ тўлашда бизни тўртинчи зонага киритишган. Бунда биз ҳар центнер биринчи нав пахта учун биринчи зонадагиларга нисбатан тўқсон сўм кўп йўқотамиз.

— Сезиларли фарқ бор экан.

— Шунисига куясан-да, киши. Гап фақат шунинг ўзида эмас. Умуман олганда, пахтанинг харид нархи анча паст — меҳнатига тўла ҳисобланмаган. Гоҳида тамаки етиштирадиган хўжаликларни, улардаги турмуш шароитини эслайман. Ҳавас қилса арзийди. Албатта бу — тамакининг харид нархи муносиб баҳоланганидан. Агар пахтамизнинг ҳам машаққати ҳисобга олинса, ортиқча ташвишу сарф-харажатларга ҳамда елкадаги оғир тошдай қийнайдиган ҳашарчилик иллатларига ҳожат қолмасди.

Тамаки етиштирадиган хўжаликлар хаёлимдан ўтди. Уларда асосан оила пудрати бўйича иш юритилади. Экинга оиланинг барча аъзоси — хоҳ у муаллиму ўқувчи, хоҳ колхозчи-ю районда ишлайдиган хизматчи бўлсин — бўш вақт топиши билан тамакига кўмаклашади. Ҳамма сифат учун курашади. Сифатли маҳсулотдан барча манфаатдор. Ахир биринчи нав тамакининг харид нархи ўрта толали биринчи нав пахтадан қарийб ўн баравар баланд юради-да. Бу имконият меҳнатга муносабатни ўзгартирган, одамлар турмуш тарзини, дам олишини янада яхши йўлга солган, ҳашарчилик ва жуда чиқимли сўнгги толаларга ўхшаш муаммолардан халос этган...

Пахта ва тамаки... Одамзодга хизмат қилиши нуқтаи назаридан бир-биридан қанчалик йироқ, аммо ўзига хос техника экинлари... ўрганишга, жиддий мулоҳаза юритишга лойиқ масала. Айниқса бугунги қайта қуриш — янгиланиш жараёни кучайган бир шароитда бу муаммолар менга жуда муҳим туюлди. Унга фақат қайта қурилган тушунча, янгиланган қалб кўзи билан қараш лозимга ўхшайди.

Муҳаммад САЛОМ.

«Совет Ўзбекистони»га жавоб берадилар

СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Сариосиё районидаги «Коммунизм» совхозида яшовчи М. Жўраевнинг хати район медицина бирлашмасида муҳокама қилинди. Касаллик варақаси бериш қоидасини бузганликлари учун врачлардан Қ. Юнусов, А. Тошев ва С. Тоғаевларга ҳайфсан эълон қилинди. Улар 1987 йил мобайнида касаллик варақасини расмийлаштириш ҳуқуқидан маҳрум этилдилар, хўжалик механиги Н. Наврузовга касаллик варақаси бўйича нотўғри тўланган пул ундан ушлаб қолинди.

Н. Наврузовнинг ҳатти-ҳаракати совхоз автогаражи цех партия ташкилотида муҳокама қилиниб, унга виговор берилди ва совхоз дирекцияси буйруғи билан вазифасидан бўшатилди.

УСМОН ЮСУПОВ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ:

— Райондаги Чкалов номли ўрта мактаб ўқувчиларининг шикоят хати текширилди. Ўқувчиларнинг ўтган йили «Тошкент» совхозида терган пахта пулини ўз вақтида олиб беришни таъминламаганликлари учун синф раҳбарлари Б. Тошпўлатов, П. Қултоев, Ф. Муҳиддиновлар мактаб педагогика кенгашида қаттиқ огоҳлантирилдилар.

ЗАРБДОР РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ:

— А. Пирматовнинг шикоят хати Бўстон ишчилар таъминоти бўлими коллективи ўртасида муҳокама қилинди. Ҳақиқатан ҳам эҳтиёт қисмлар магазини ходимлари молларни беркитиб қўйиб, совет савдоси қоидаларини бузишган.

Камчиликларга йўл қўйганликлари учун магазин мудири М. Хўжаев вазифасидан бўшатилди, сотувчи Т. Сайфуддинов қаттиқ огоҳлантирилди.

Мазкур магазин район матлубот жамияти балансига ўтказилди.

---

21 июнь—маҳаллий Советларга сайловлар куни

ҚАЛБЛАРГА ЙЎЛ ТОПИБ

Шу кеча-кундузда агитпунктимиз одамлар билан гавжум. Кимдир газета, журнал ўқимоқда, кимдир сайлов тўғрисидаги Ўзбекистон ССР Қонуни ва бошқа ҳужжатлар билан танишмоқда. Агитаторларимиз белгиланган тадбирларга асосан ёш сайловчилар билан алоҳида шуғулланяптилар. Уларга совет сайлов системасининг афзалликларини тушунтирмоқдалар.

Агитпунктга бириктилган 32 нафар агитатор қишлоқларда, маҳаллаларда, дала шийпонлари ва фермаларда кенг пропаганда ишларини олиб бормоқдалар. Улар меҳнаткашларни дунёда ва Иттифоқимизда рўй бераётган янгиликлардан хабардор қилмоқдалар.

Бундан ташқари, агитпунктимиз қошида ёш сайловчилар клуби ишлаб турибди. Биринчи марта овоз бераётган йигит-қизлар бу ерда ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан учрашяптилар. Айниқса, ёш сайловчиларда ВЛКСМ XX съезди делегати «Ленин учқуни» колхози сут соғувчиси С. Мейлиева билан бўлган учрашувлар яхши таассурот қолдирди.

Ч. ҚОБИЛОВ,
Яккабоғ районидаги «Ленинизм» колхози 5-Хўжаилғор сайлов участкаси агитпункти мудири.

ТАРАДДУД

Шу кунларда Тошкент область Коммунистик районида маҳаллий Советларга сайловга тайёргарлик ишлари ҳар қачонгидан ҳам авж олмоқда. Район Советига сайлов ўтказиш юзасидан кўп мандатли 20 сайлов округи тузилди. Шунингдек, Янгибозор посёлка Советида 12, Бордонкўл қишлоқ Советида 14, Жамбул қишлоқ Советида 8, Арганчи қишлоқ Советида 14, Оқовул қишлоқ Советида 16 та кўп мандатли сайлов округлари тузилиб, бу округлардан сайланадиган депутатлар сони белгилаб олинди.

Колхоз бўйича сайлов ўтказадиган Ийк, Калинин, Будённий сайлов участкаларида номзодлар кўрсатиш поёнига етди.

«Ленинский путь» колхози маданият саройида 2-Ийк сайлов участкаси жойлашган. Агитпункт мудири Т. Зойитов қилинаётган ишлар ҳақида гапириб берди:

— Агитпункт атрофига уюшган 25 агитатор сайловолди тушунтириш ишларини кун сайин авж олдирмоқдалар. Улар тез-тез сайловчилар орасида бўлиб, Совет сайлов системасининг демократик характери, халқаро аҳвол тўғрисида, бу йилги сайловларнинг хусусиятлари ҳақида лекция ва суҳбат ўтказишяпти. Бу ишда агитаторлардан С. Лагай, М. Қўчқорова ўртоқлар бошқаларга намуна бўлишяпти.

Айниқса, кечқурунлари агитпункт сайловчилар билан гавжум бўлмоқда. Бу ерда оилавий ансамбллар ва колхоз қошидаги музика мактаби талабалари, шунингдек пойтахт театрлари ва ансамблларининг концерт программалари тез-тез намойиш қилинмоқда.

Р. ИСХОҚОВ.

• Мухбиримиз бонг уради

ҚУЛФЛАНГАН АГИТПУНКТЛАР

Тахтакўпир Қорақалпоғистон Автоном Республикаси шимолидаги шоличиликка ихтисослаштирилган йирик районлардан бири. Район меҳнаткашлари маҳаллий Советларга сайловлар шарафига социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Ўн иккинчи беш йилликнинг иккинчи йилида давлатга камида 66 минг 300 тонна шоли ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мақсадида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Шу кунларда район, посёлка, овул Советларига депутатликка номзодлар рўйхатга олинмоқда. Ишлаб чиқаришда ва жамоат ишларида намуна кўрсатган, эл назарига тушган йигит ва қизлар депутатликка номзодлар рўйхатига киритиляпти.

Сайловлар кунигача озгина фурсат бор. Бироқ районда сайловга тайёргарлик, оммавий-сиёсий ишлар бугунги талаблар даражасида ташкил этилмаган. Сайловчилар орасида сиёсий-тушунтириш ишлари суст олиб борилмоқда. Сайлов участкаларидаги агитпунктлар кўнгилдагидек жиҳозланмаган. Улар сайлов тўғрисидаги сиёсий адабиётлар, қўлланмалар билан таъминланмаган. Бунинг сабабини суриштирганимизда район партия комитети секретари З. Тожeнова шундай жавоб берди:

— Адабиётларни бугундан бошлаб тарқатишга киришамиз. Биз адабиётлар билан таъминлаш тўғрисида апрель ойида тегишли ташкилотларга айтган эдик. Улар вақтида етказиб беришмади. Яна у қўшиб қўйди:

— Район бўйича 22 та агитпункт ишлаб турибди. Улар ишини ҳар куни кўздан кечирмоқдамиз. Агитпунктларда планли равишда иш олиб борилляпти.

Қораўй овул Советига қарашли «1 Май» саккиз йиллик мактаб биносида жойлашган сайлов участкасига келдик. Агитпункт эшигига қулф осилган. Агитпункт мудири П. Хидирниёзова қаердалигидан агитаторлар бехабар.

«Совет Ўзбекистони» колхозидаги 17-Коммунизм сайлов участкаси қошидаги «Коммунизм» ўрта мактаби биносига жойлашган агитпункт эшигига ҳам қулф осиғлиқ. Агитпункт мудири, мактаб директори Т. Урозимбетовни учратмадик. Директор ўринбосари А. Абиллаев қаердандир калит топиб келиб, агитпунктни очди. Агитпункт ниҳоятда қаровсиз ҳолда. Бу ерда сайловчилар маданий ҳордиқ чиқаришлари учун тегишли шароит яратилмаган. Ҳатто газета-журналларнинг янги сонлари ҳафталаб келтирилмас экан. Агитпунктда 33 агитаторнинг исм-фамилияси ёзиб қўйилган рўйхат бор. Улар сайловчилар орасида қандай иш олиб боришяпти, деган ҳақли савол туғилади. Шу саволга жавоб олиш учун айрим сайловчилар хонадонларида бўлдик. Шоликор Ж. Жерлепесов билан учрашганимизда у ҳатто маҳаллий Советларга сайловлар қачон бўлишини, район ва область Советига кимларнинг номзодлари кўрсатилганлигини, ҳатто агитаторлари кимлигини ҳам билмаслиги маълум бўлди. Унинг қўшниси болалар боғчаси ходими Ж. Жақсимуратова билан суҳбатлашганимизда ҳам худди шундай савол-жавоб бўлди.

Район партия комитетидаги ўртоқлар 236 агитатор, 44 сиёсий ахборотчи ва 4 та сайловчилар клубига 4 сиёсий докладчи, 8 лектор, 8 сиёсий ахборотчи, 20 агитатор, шунингдек 22 та агитпунктга 30 сиёсий докладчи, 58 лектор, 44 сиёсий ахборотчи, 136 агитатор бириктирилганлиги тўғрисидаги узундан-узоқ маълумотларни рўкач қилишади. Лекин муҳим сиёсий кампания — сайловолди сиёсий-тушунтириш ишларини амалда жонлантириш тўғрисида қайғурмаётирлар.

Хулоса қилиб шуни айтиш керакки, район партия комитети ва район Совети ижроия комитети маҳаллий Советларга бўладиган сайловларни зўр уюшқоқлик билан ўтказиш учун тайёргарлик ишларини тубдан яхшилашлари даркор.

Р. ЕШИМБЕТОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ДУНЁ ВОҚЕАЛАРИ

ЭРОН—ИРОҚ УРУШИ

БАҒДОД, 2 июнь. (ТАСС). Кеча Ироқ ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари 39 марта, вертолётлари эса 89 марта жанговар учиш қилиб, фронт чизиғи бўйлаб душман қўшинлари йиғилган районларни бомбардимон қилди ва ўққа тутди, деб хабар берди ҳарбий қўмондонлик. Фронтнинг марказий участкасида бўлинмалар душман қўшинларининг илғор позицияларига ҳужум қилди. Ўша ерда Ироқ танклари қаттиқ ўт очди. Пиёдаларнинг 10 тадан кўп позициялари, бир неча кузатиш пунктлари яксон қилинди. Эрон қўшинлари Басрадан шарқда, шимолий қанотда ҳамда Фао ярим оролида аскар ва техникадан талафот кўрди.

НИКОСИЯ, 2 июнь. (ТАСС). ИРНА агентлигининг хабар беришича, кеча фронтнинг ҳамма участкаларида артиллерия отишмалари рўй берди. Шимолий қанотда бир неча дала ўқ-дори омборлари, бронетранспортерлар яксон қилинди. Марказий ва жанубий участкаларда душманнинг позицияларига ҳужум қилинди. Хўрмуз бўғозида Эрон ҳарбий-денгиз кучларининг кемалари 12 ажнабий юк кемасини кўздан кечириб чиқди, шулардан иккитаси ушланди ва тинтиб чиқиш учун Эрон портларидан бирига келтирилди.

ХИТОЙ ЭЛЧИСИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МАНИЛА, 2 июнь. (ТАСС). Хитой раҳбарияти Америка қўшинларининг Филиппинда сақлаб турилишини Осиё қитъасидаги тинчлик ва барқарорликка хавф деб билади, деди бу ерда ХХРнинг Филиппиндаги элчиси Чэнь Сунлу маҳаллий журналистлар билан учрашувда. У Жануби-шарқий Осиёдаги вазият ва Америка қуролли кучларининг Филиппинда туриши масаласи хусусида гапирди.

Хитой Тинч океанининг жанубий қисмидаги ядросиз зона тўғрисидаги шартномага (Раротонг шартномасига) оид протоколни имзолади ва АСЕАН мамлакатларининг Жануби-шарқий Осиёда тинчлик зонаси барпо этиш тўғрисидаги ташаббусини, шунингдек дунёнинг шу районидаги нормал вазиятни сақлаб қолишга қаратилган бошқа тинчлик ташаббусларини қўллаб-қувватлайди, деб таъкидлади Чэнь Сунлу.

АҚШ ДАВЛАТ ДЕПАРТАМЕНТИНИНГ КАМСИТИШ ЧОРАЛАРИ

ВАШИНГТОН, 2 июнь. (ТАСС). 1 июндан бошлаб АҚШ давлат департаментининг Вашингтондаги социалистик мамлакатлар оммавий информация воситаларининг вакилларига нисбатан камситувчи чоралари кучга кирди. Давлат департаментининг қарорига биноан бу мамлакатларнинг журналистлари эндиликда унинг матбуот бўлимига кириш учун доимий пропускдан маҳрум этиладилар ва олдиндан келишиб олинган ҳолда ходимлар ҳамроҳлигидагина АҚШ ташқи сиёсий идорасига кира олишлари мумкин. Американинг расмий кишилари бу чораларни «хавфсизликни мустаҳкамлаш мулоҳазалари» деб тушунтирдилар.

Шу муносабат билан давлат департаментидаги вакил қилинган журналистлар ўтган ҳафта Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик комиссиясининг раисига, давлат департаменти ҳузуридаги мухбирлар уюшмасининг президентига ҳамда Вашингтондаги ажнабий мухбирлар уюшмасининг президентига хат юбордилар.

«Биз давлат департаментининг кўрган чораларини очиқдан-очиқ камситиш чораларидир, деб ҳисоблаймиз, — дейилади хатда. Бизнинг муштарак фикримизга кўра, янги қоидалар Хельсинкида ўтказилган кенгашнинг Якунловчи акти қоидаларига очиқдан-очиқ зид келади. Бу қоидалар журналистлар ишини енгиллаштиришни ва маълумот йиғишда уларга ёрдам беришни кўзда тутарди. Давлат департаменти ўз қарорида журналистларнинг аллақандай «номуносиб хатти-ҳаракати» хусусида ишорат қилгану, аммо ҳанузгача бунинг бирон исботини бизга кўрсатиб бера олгани йўқ».

Социалистик мамлакатлар журналистларига нисбатан тутилган бу камситувчи ҳаракат Америкадаги муайян доираларнинг Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар билан муносабатларни яхшилаш жараёнини бўғиб қўйишдан иборат умумий йўлини акс эттиради.

Куба шаҳарлари кўчаларида йилдан-йилга совет автомобиллари кўпайиб бормоқда. Қийин тропик шароитларда «ўзини кўрсатган» бу машиналар кубаликларга ёқиб қолди.

Суратда: Гавана кўчаларида «Лада» автомашинаси.
О. СЕРЕДА фотоси. (ТАСС).

ХЎЖА АҲМАД АББОС ВАФОТ ЭТДИ

ДЕҲЛИ, 1 июнь. (ТАСС). Ҳиндистоннинг таниқли ёзувчиси ва журналисти, сценаристи ва режиссёри Хўжа Аҳмад Аббос Бомбейда (Махараштра штати) 73 ёшида вафот этди. У ҳинди, урду ва инглиз тилларида 70 тадан кўпроқ китоб ёзган бўлиб, бу китоблар ҳинд халқи турмушининг турли соҳаларига бағишланган эди. «Келажак бизники», «Революция» китоблари ва бошқалар шулар жумласидандир. У 1937 йилда ишни журналистика соҳасида бошлаб, бу ишни ҳаётининг сўнгги кунигача ҳам тўхтатмади, Бомбейдаги «Блитц» ҳафтаномасининг амалда ҳар бир сонида ўзининг доимий мақолаларини эълон қилиб келди.

Х. А. Аббос 1946 йилда кинода ҳамкорлик қила бошлади. У «Дайди», «Жаноб-420», «Ганга» ҳамда бошқа машҳур кинофильмларнинг сценарийларини ёзган бўлиб, бу фильмлар ҳақли равишда Ҳиндистон кинематографиясининг олтин фондига кирган. У яратган кўпгина фильмлар совет кино мухлислари ўртасида ҳам машҳур бўлиб, уларнинг меҳр-муҳаббатини қозонган. У совет режиссёри В. М. Пронин билан биргаликда Афанасий Никитиннинг Ҳиндистонга сафари тўғрисида ҳикоя қилувчи «Уч денгиз оша саёҳат» деб аталган биринчи Совет — Ҳиндистон қўшма фильмини яратган эди.

Х. А. Аббос фаол жамоат арбоби, прогрессив ёзувчилар Умумҳиндистон уюшмасининг ва Ҳиндистон халқ театри уюшмасининг ташкилотчиларидан бири эди. Ана шу уюшмалар Ҳиндистон адабиёти ва халқ ижодиётини ривожлантиришда катта роль ўйнади.

Х. А. Аббос Совет Иттифоқининг қадрдон дўсти бўлиб, бир неча марта СССРга келганди. У тинчлик учун, ядро урушига қарши ҳаракатнинг фаол қатнашчиси эди.

Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди Х. А. Аббосни миллий бирлик учун ҳамда Ҳиндистондаги барча жамоаларнинг уйғунлиги учун толмас курашчи, деб атади. У ёзувчи вафоти муносабати билан йўллаган таъзияномада жумладан Х. А. Аббос ўзининг барча китоблари ва фильмларини, бутун ижодини одамларнинг адолат сари интилишларини изҳор этишга бағишлаганлигини айтди. Унинг ҳаёти ва ижоди ҳинд халқини диний-жамоа адоватидан ҳоли бўлган демократик ва инсонпарвар Ҳиндистонни барпо этишга илҳомлантиради.

Ҳиндистон ташқи ишлар министри Н. Д. Тивари ўз таъзиянoмасида Х. А. Аббос Ҳиндистон — Совет дўстлигини ривожлантириш ва мустаҳкамлашда ғоят катта роль ўйнаганлигини таъкидлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

ЛОНДОН. Ливан президенти Амин Жмайель бугун Рашид Караме ҳукуматида меҳнат, маориф ва нафис санъат министри лавозимида бўлган Салим Хоссни бош министр вазифасини бажарувчи этиб тайинлади. Рейтер агентлигининг Байрутдан хабар қилишича, президент бош министр Караме ҳалок бўлганлиги муносабати билан мамлакатнинг етакчи сиёсий ва диний арбоблари билан узоқ давом этган маслаҳатлашувлардан сўнг шу қарорни қабул қилган. Хосс Ливаннинг янги министрлар кабинети тузилгунга қадар бош министр вазифасини бажариб туради.

НЬЮ-ЙОРК. БМТнинг космик фазодан тинч мақсадларда фойдаланиш комитетининг бу ерда душанба куни очилган ўттизинчи сессияси кун тартибида космосни ҳарбийлаштиришнинг олдини олиш, Ер атрофидаги фазодан фақат инсоният манфаатлари йўлида фойдаланиш масалалари асосий ўрин олди. Делегатларнинг фикрига қараганда, комитет каби нуфузли орган халқаро жамоатчиликнинг космосни қуролларнинг янги турлари жойлаштириладиган майдонга айлантирмаслик йўлидаги куч-ғайратларидан четда тура олмайди. Сессия қатнашчилари космик транспорт воситаларига, йўлдошлар ёрдамида ерни олисдан текширишга оид проблемаларни ҳам кўриб чиқадилар, космик алоқаларни ривожлантириш мақсадида унинг вазифалари тўғрисида фикрлашиб оладилар.

• Ахборот

МАРОҚЛИ СУҲБАТЛАР

Тошкент шаҳар адвокатлар коллегияси меҳнаткашлар ўртасида ҳуқуқ пропагандасини кучайтирмоқда. КПСС Марказий Комитетининг меҳнатсиз даромадларга қарши кураш, ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши кураш тўғрисидаги қарорлари асосида «Миконд», «Ташсельмаш», Тошкент агрегат заводларида, чет тиллар педагогика ҳамда Ўрта Осиё педиатрия медицина институтларида уюштирилган лекция ва суҳбатлар кўпчиликда яхши таассурот қолдирди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Гагарин шаҳридаги «Ёшлик» кафесида ўтказилган интернационал дўстлик кечаси мирзачўллик чўлқуварларнинг қалбида узоқ вақт сақланиб қолади.

Гап шундаки, бу гал комсомол-ёшлар сафига 46 миллат ва элат вакиллари жалб этилди. Бу ерда янграган куй-қўшиқларнинг тили, оҳанги, услуби, бир-биридан фарқ қилсада, мазмуни билан маъноси бир эди. Кеча қатнашчилари биргаликда Ватан, тинчлик, дўстлик, севги ҳақида куйлашди.

Б. САТТОРОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Алишер Навоий номидаги Ўзбек давлат академик Катта опера ва балет театрида Омск давлат музикали театрининг гастроллари давом этмоқда.

Бу театр мамлакатимизда ўзига хос оригинал репертуари, музика санъатига бўлган чинакам муҳаббати билан танилган. Унинг саҳнасида илк бор саҳналаштирилган бир қатор асарлар эндиликда Иттифоқимиздаги турли музикали театрларда ҳам ижро этилмоқда. Театр ўзининг маҳоратли актёр ва актрисаларига эга.

Омсклик санъаткорлар Тошкентга ўзларининг энг яхши спектакллари билан келишган. «Жизель», «Гусарнинг уйланиши», «Эркакларни асранг!», «Аёллар исёни», «Кўршапалак», «Голландиялик аёл» «Гўзал Елена», «Травиата», «Эсмеральда», «Баядера», «Мушук Леопольднинг туғилган куни», опера, оперетта, балет, мюзикл ва водевиллар ана шундай саҳна асарларидан.

СУРАТДА: Омск музикали театрининг «Голландиялик аёл» спектаклидан бир кўриниш.

Е. Тюменцев фотоси.

• Бир хат изидан

ЖАМОАТЧИЛИК — КАТТА КУЧ

«Бухоро-Қоракўл-Олот» маршрутларида қатнайдиган автобуслар ва автостанцияда тартибсизлик қачонгача давом этади?

Х. ОМОНОВ».

●

Бу Свердлов автостанцияси ва шу йўналишдаги автобуслар ҳаракатидаги камчиликлар тўғрисидаги кўплаб шикоятларнинг фақат биттаси, холос. Автостанция ходимлари ва назоратчилари кишилар эҳтиёжини қондириш ўрнига уларга қўполлик қилиб, низоли вазиятларни вужудга келтиришмоқда.

Олотлик Х. Омонов маълум сабабларга кўра ўзи билет олган автобусга кечикиб, автостанция ходимларига мурожаат қилганида улар бу соҳадаги тартиб қоидани йўловчига ётиғи билан тушунтириш ўрнига қўрслик қилишди.

Умуман, норозиликнинг туб сабаби автобуслар ҳаракатининг яхши йўлга қўйилмаганидадир. Айниқса, шанба-якшанба кунлари мазкур маршрутда қатнайдиган автобусларга чиқиш қийин.

Хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш ҳоллари ҳайдовчилар томонидан ҳам такрорланиб турибди. Область автомобиль трестининг назорат норматив-ревизия бўлимидан олинган маълумотларга кўра ўтган йилнинг ўзида 45 автобус ҳайдовчиси турли суиистеъмолликларга йўл қўйганликлари учун вазифаларидан озод қилиндилар. Лекин бирорта автокорхонанинг раҳбари бу ҳайдовчиларни меҳнат тўғрисидаги қонунчиликнинг тегишли моддасига биноан ишдан бўшатгани йўқ. Улар ўз аризаларига кўра, силлиққина ишдан озод қилиндилар. Қоидабузар ҳайдовчилар меҳнат дафтарчасида тегишли ёзув бўлмаганлиги учун осонгина бошқа автокорхоналарга ишга жойлашмоқдалар. Шунинг учун ҳам йўловчиларга хизмат кўрсатишдаги нуқсонлар камайиш ўрнига кўпаймоқда.

Автобус ҳаракатини назорат қилишнинг ташкил этилиши ҳам кишини таажжубга солади. Бўлим ихтиёрида олтита доимий назоратчи бор. Улар турли автотранспорт ташкилотлари ҳисобида туриб ўша ердан маош олишади. Ишлари тўғрисида эса фақат бўлимга ҳисобот беришади. Автобус ҳайдовчилари бу назоратчиларни яхши таниб олишган. Кўпинча улар қачон, қаерда автобусни тўхтатиб, текшириш ўтказишларини ҳам яхши билишади. Натижада бундай текширишлар кўпинча самарасиз бўлади.

Илгари Бухоро шаҳрида ҳам шундай тартиб билан иш тутилар эди. Айрим ҳайдовчилар назоратчи-диспетчерлар билан тил бириктириб, ҳаракат жадвалига риоя қилишмас, давлат маблағини ўзлаштириш йўлига тушиб олган эдилар. Ўтган йилнинг иккинчи ярмига келиб 2533-автоколоннада бундай аҳволга кўникиб қолган раҳбарлар ўрнига талабчан кишилар қўйилди. Улар ишни шахсий назоратни кучайтиришдан бошлашди. Суиистеъмолликлари ва ишдаги камчиликлари фош этилган учта линия диспетчери, икки отряд бошлиғи, омбор мудири вазифасидан озод қилинди.

Область марказида транспорт ҳаракати устидан назорат ишида жамоатчилик кучига таянилди. Шаҳар комсомол комитетининг йўлланмаси билан кооператив ва автомобиль йўл техникуми талабалари, колонна оталиққа олган Беруний номли мактаб юқори синф ўқувчилари қизил боғич билан автобусларга чиқишди. Натижада ҳар кечаю кундузда шаҳар маршрутларидаги автобус кассаларидан давлатга топшириладиган маблағ 3,5 минг сўмдан 5 минг сўмга етди. Автопарк ўтган йилнинг биринчи ярмида 120 минг сўм даромад қилган бўлса, иккинчи ярим йилликда бу кўрсаткич 380 минг сўмга етказилди. Айни маҳалда даромаднинг кўпчилик қисми ҳайдовчиларнинг социал-маданий шароитларини яхшилашга сарфланмоқда.

Хўш, мана шундай тартибни область маршрутларида қатнайдиган автобусларда ҳам ўрнатса, бўлмайдими? Бўлади, албатта. Фақат бунинг учун трестда назорат ишини ташкил қилишда давр талабларидан келиб чиқиб, тегишли ўзгартишлар киритиш керак. Назорат ишида кўпроқ жамоатчилик кучига таяниш, доимий назоратчилар составини тез-тез ўзгартириб туриш яхши самаралар бериши шубҳасиздир.

Шунингдек, автокорхоналар, автостанциялар раҳбарларининг топширилган иш участкасидаги аҳвол учун масъулиятини кучайтириш керак. Ходимлар ва ҳайдовчилар ўртасидаги сиёсий-тарбиявий ишларни жонлантириш, ҳар бир қоидабузарни коллектив ўртасида муҳокама қилиб, кенг ошкораликка эришиш зарур.

Н. НАИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Қишлоқ спортчилари ҳаётидан

ЭГИЗАКЛАР

Азонга яқин ёмғир шивалаб ўтди. Тонг ёришгунча яна ҳаммаёқ селгиб, асфальт йўллар қурий бошлади. Баҳор қуёши булутни чок этгудек чарақлаб тоғлар бағри, далаларга заррин нур таратди. Тонгги сабо гулга бурканган боғлар атрини уфуриб турибди. Шаҳарнинг бош майдони байрамона тус олган. Алвонлар, байроқлар, «Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун республика мусобақаси» деган ёзувлар кўринади. Баҳс бошланишига ҳамма нарса тахт. Турли шаҳарлардан келган марафончилар саф тортишган. Рўйхатларга сўнгги тузатишлар киритилади. Мусобақани ўтказиш раҳбари Ашур Нормуродов кимнидир имлаб чақиради.

— Менга қара, Ҳасан! Яйпанликлар составига мен айтган югурувчини ҳам киритдингларми?

Қорачадан келган йигит ҳайрон, елкасини қисаркан:

— Ашур Нормуродович, ҳеч нарса тушуна олмаяпман. Балки бу ҳақда укамга уқтирган бўлсангиз керак, — дейишга журъат этди.

— А!!! Оббо, бу эгизакларни ажратиш қийинлиги. Бир қош-у, бир кўз-а. Агар иккиси ёнма-ён турса-ку, бошқа гап. Бироз фарқлашга имкон топасан. Кийимларию юришлари ҳам, овозлари-ю муомаласи ҳам бир хил-а. Ҳа, майли, бўлмаса, укангни топгин...

Шогирд ва устоз ўртасидаги бақамти мулоқот эътиборимизни тортди. Мусобақалар тугаб, ўринлар, очколар ва ютуқлар сарҳисоб қилингач, олис масофага югуриш ва юриш бўйича республика терма командасининг тренери Ашур Нормуродовга юзландик.

— Ҳасан-Ҳусанлар билан кўпдан бери танишга ўхшайсиз. Айтишларига қараганда эгизакларнинг бири нимага эришса, иккинчиси ҳам шу йўлда изланармиш. Қувончу ранжлари ҳам ўртада деган гаплар бор. Хўш бу йигитларнинг спорт соҳасидаги кечмишлари қандай бўларкан?

— Яйпанда Ҳасан-Ҳусан спортчилар бор деб эшитганимга кўп бўлди. Улар билан учрашиб, бафуржа суҳбатини олгач, кўнглим таскин топган. Билишимча, улар Оқмачит қишлоғида 1959 йили дунёга келишган. Эгизакларда спортга, хусусан югуришга ҳавас Ойбек номли 8 йиллик мактабда ўқиб юрган кезлариёқ бошланган. Буни зимдан кузатиб юрган республикага таниқли тренерлардан Ҳошимжон Турғунов уларга мураббийлик қилишни лозим топади. Машқларга зўр бериш ўз самарасини кўрсата бошлаган. Ҳусанбой 5, 8, 10 километрли масофаларда дадил ҳаракат қилган бўлса, Ҳасанбой 1000, 1500 ва 3000 метрга югуриш ҳадисини ола бошлади. Свердлов номли ўрта таълим мактабини тугатиш арафасида эса улар илк ғалаба нашидасидан баҳраманд бўлган. Дастлаб область биринчилиги учун курашда муваффақият қозониб, мухлислар олқишига сазовор бўлишди. Кейин республика биринчиликларида ҳам иштирок этиб, совринли ўринларга кўтарилишди. 18 баҳорни қаршилаган эгизаклар ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Область биринчилиги учун ўтказилган баҳсда ака-ука 8 километрга югуришда маррага баравар етиб, спорт мастерлигига номзод талабини бажаришди.

— У ёғини сўрасангиз, — гапни давом эттиради тренер, — спорт билан ҳаётлари чамбарчас боғланиб бораётганлигини сезган эгизаклар Косонсойдаги жисмоний тарбия педагогика билим юртига ўқишга кириб, назарий жиҳатдан пухта бўлишга аҳд қилишади. Орадан бир йил ўтиб, ҳар иккиси солдат шинелида йигитлик бурчларини адо этишди. Улар қаерда бўлишмасин, жисмоний машқларга берилиш, марра сари интилишни қўйишмади. Совет Армияси сафидан қайтгач, ота-оналарининг орзуси ушалди. Шоҳидахон Ҳасан билан, Олияхон Ҳусан билан бир умрга аҳду паймон қилдилар. Қизиғи шундаки, келинчаклар ҳам спортни севишарди. Олияхон баскетболни ёқтирса, Шоҳидахон енгил атлетикага ихлосманд эди. Икки ёш оила аъзолари республика мусобақаларида иштирок этиб, мухлисларни қувонтиришга ҳаракат қилишди. Шоҳиданинг 1982 йил февраль ойида Наманган область биринчилигида 2 километрли масофага югуриб, мастерликка номзод нормасини бажариши айниқса қувончли бўлди. Ҳозир келинлар Ойбек номли мактабда ёшларга устозлик қилишмоқда. Шунақа, спортчилар оиласи ҳақида гап кўп... Эгизаклар вақтини топишга уриниб кўринг, ҳаммаси равшанлашади, қўяди.

Ашур Нормуродович шундай деди-ю, бошқа юмушларга чоғланди. Биз Ҳасанбой билан учрашишга ҳаракат қилдик. Суҳбатдошим эса Ҳусанбой бўлиб чиқди. У бажонидил спорт ҳаётидаги воқеалар ҳақида сўзлашга рози бўлди.

— Акам Ҳасанбой беш йил аввал ўқишни тугатиб, Косонсойдаги болалар ва ўсмирлар спорт мактабида тренерлик қила бошлади. Кейинги йили республика спартакиадасида 3 ва 10 километрга югуриш бўйича муваффақиятли қатнашди. Ютуқларидан мамнун бўлиб юрган Яйпан болалар ва ўсмирлар спорт мактаби директори Асрорхон Ҳакимов уни тренерликка таклиф қилади. Бурноғи йили бўлса акамга эш бўлиш ниятида ўзим ҳам ана шу мактабга ёрдамчи тренер бўлиб ишга кирдим. Ютуқлар чакки эмас. Қишлоқлардан лаёқатли ўсмирларни жисмоний тарбияга жалб этяпмиз. Улар орасида Улуғбек Мамадалиев билан Игорь Алексеев мутахассислар назарига тушиб турибди...

Ҳусанбой айтмоқчи, бу югурувчилар мухлисларга таниш. Улар ўсмирлар ўртасида Бутуниттифоқ биринчи спорт ўйинларида республика жамғармасига 29 очко келтиришган. Улуғбек шу йил февраль ойида Вильнюсда ўтказилган қишлоқ спортчилари биринчилигида 1000 ва 3000 метрга югуришда маррада биринчи бўлди. Ҳозирча Улуғбек Мамадалиев республика терма командасининг аъзоси бўлиб, мамлакат ёшлар терма командасига номзод.

Ҳасан-Ҳусанлар устозлик қилаётган мактабда эса бундай қобилиятли ёшлар кўплаб топилади. Муносиб Жамолова, Ирода Рўзиматова, Наргиза Абдуллаева каби спортчилар яқин келажакда эътибор қозонишса ажаб эмас. Ҳасанбой икки нафар спорт мастерлигига номзод, 4 нафар биринчи разрядли спортчи тарбиялашга эришди. Эгизаклар тарбиясини олган марафончилар Яйпанда «Совет Ўзбекистони» газетаси соврини учун икки бор ўтказилган баҳсда марра сари интилишни ўрнига қўйиб, мукофотли ўринларни эгаллашди.

Шу кунларда Ҳасан-Ҳусан Ортиқовлар Фарғона область терма командасини навбатдаги совриндорлик курашига ҳозирлаш билан боғлиқ юмушларни бажаришда фаоллик кўрсатишмоқда. Уларнинг орзуси қишлоқ ёшлари орасидан етук марафончиларни тарбиялаш.

Ҳ. НОСИРОВ.

ССCР ОЛИЙ СУДИДА

СССР Олий судининг судлов коллегияси СССР Олий судининг аъзоси Н. П. Арестович, халқ маслаҳатчилари Р. А. Убайдуллаева ва В. А. Кузнецовдан иборат составда, давлат айбловчиси — СССР Бош прокурорининг ёрдамчиси Е. И. Моргачев ва ҳимоячи — адвокат Л. И. Дунаева иштирокида Ўзбекистон КП Бухоро область комитетининг собиқ биринчи секретари Каримовни айблашга оид ишни кўриб чиқди.

Суд мажлисида аниқланишича, Каримов ўзининг масъул хизмат мавқеидан фойдаланиб, кўпгина мансабдор шахслардан катта миқдорларда узлуксиз пора олиб келган, шунингдек, ўзи ҳам бир қанча шахсларга пора берган.

Қилган жиноятлари учун Каримов олий жазога — отишга ҳукм қилинди. Унинг жиноят йўли билан орттирган мол-мулки мусодара қилинди.

Каримовга пора берган ва ундан пора олган шахсларга келганда, уларнинг бир қисми жазоланди, қолганларига нисбатан эса СССР Прокуратураси томонидан тергов олиб борилмоқда.

● СУД ЗАЛИДАН

ПОРАХЎР ЖАЗОСИНИ ОЛДИ

Бу хабар кўп кишилар учун кутилмаган ҳодиса бўлди: Бекободдаги «Промтехмонтаж» бошқармаси бошлиғининг ўринбосари В. Косицин пора олаётганида ушланди ва қамоққа олинди.

Коммунист Косицин шу қадар тубанлашиб кетганки, у вазифасига кўра ўзига боғлиқ бўлган кишилардан пора ундириб юрган. Бундай кишиларнинг участкадаги иш муддати охирлаб, энди иш вақти ҳисобга олиш табели расмийлаштирилаётганида порахўр ҳозиру нозир бўларди... У таъзирини еган кишиларга ёрдам бериш ўрнига, ҳужжатларини расмийлаштиришни жўрттага чўзиб, пул бўлса ишларни тезлатиб юбориш мумкин эди, деб ишора қиларди.

Шунда бошига иш тушиб жиноят кодексини жуда ҳам яхши ўрганиб олган ишчилар ОБХСС хизматига мурожаат этадилар.

Косицин улардан пул олдию, аммо фойдаланишга улгуролмади. У ўз кабинетида бир кишидан 40 сўм ва иккинчисидан 56 сўм олаётганида милиция оператив группаси томонидан қўлга олинди.

Тошкент область суди порахўрни олти йил озодликдан маҳрум этишга ва бу жазони режими кучайтирилган колонияда ўташга ҳукм қилди.

(ЎзТАГ мухбири).

МАҲОРАТ МАКТАБИ

● ШАХМАТ

Ўзбекистон шахматчилик ҳаракатига биринчилардан бўлиб мутасаддилик қилишни ўз зиммасига олган Азмиддин Хўжаев орзулари амалга ошмоқда. Ҳатто жаҳон миқёсида ном таратган вакилларимиз бор. Лекин жуда оз.

Олтита халқаро гроссмейстер, ўнта халқаро ҳамда СССР спорт мастерлари ва иккита мастерликка номзод иштирокида ўтган бу галги, яъни XVI Азмиддин Хўжаев Бутуниттифоқ хотира турнири юксак савияда ўтиб, уларнинг учдан бир қисмини ташкил этган республикамиз вакиллари учун айни муддао бўлди, десак янгилишмаймиз. Битгагина мусобақанинг ўзида шунча донгдор ҳариф билан куч синашиб кўриш имконияти камдан-кам бўлади.

Мусобақанинг биринчи ярми кутилганидек меҳмонлар устунлигида ўтиб, бошқаларни муросасиз курашга чорлади. Бу йўлда жонбозлик қилганлар орасида республикамиз чемпиони, СССР спорт мастери Александр Ненашевнинг ҳаракатлари айниқса диққатга сазовордир. Дастлабки саккиз учрашувда етти 3,5 очко олган Ненашев, кейинги тўққиз ўйиннинг бирортасини ҳам бой бермай, 6,5 очкони қўлга киритгани мухлисларни жуда қувонтирди. Кўзга чалинмас имкониятлардан моҳирона фойдаланиш бобида анчагина юксакликка эришгани амалда исботини топмоқда. Унинг биргина олмаоталик халқаро гроссмейстер Н. Рашковский устидан эришган ғалабаси мутахассисларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

Биринчи уч ўрин учун асосий кураш Е. Владимиров, С. Макаричев, Г. Кузьмин ўртасида борарди. Лекин маррага беш тур қолганда пешқадамлик баҳсига яна бир гроссмейстер — новосибирсклик А. Вайсер ҳам қўшилди: беш имкониятдан 4 очко олди. Биринчи совринга энг асосий талабгорлардан бўлган С. Макаричев охирги икки учрашувни бой бериб дастлабки учликдан чиқиб кетди.

Уч ҳафта давом этган қизғин спорт ҳамда ижодий баҳслар якунида биринчи соврин 17 имкониятдан 11,5 очко олган олмаоталик халқаро мастер Е. Владимировга тегди. У ҳали гроссмейстер бўлмаса-да, шахмат коэффициенти ҳамманикидан баланд (2566) эди. Рейтинг деган нарса бекорга чиқарилмагани ушбу мусобақада исботини топди. Жаҳон биринчилиги зоналараро турнири ва СССР чемпионатларининг кўп марта иштирокчиси ворошиловградлик халқаро гроссмейстер Г. Кузьмин 11 очко билан иккинчи, Анатолий Вайсер учинчи бўлди — 10,5 очко.

Александр Ненашев, москвалик халқаро гроссмейстер С. Макаричев ва ленинградлик ёш спорт мастери В. Епишин 10 тадан очко билан тўртинчи — бешинчи — олтинчи совринли ўринларни ўзаро баҳам кўрдилар. Тошкентлик В. Логинов 8, чирчиқлик М. Салтаев 7, Р. Зиёддинов 6,5, А. Тошхўжаев 6 самарқандлик А. Барсов 5,5 очко билан охирги ўринларни эгаллаган бўлсалар-да шахсий коэффициентларига путур етмади, аксинча, кўпчилиги қўшимча балл олди. Бу, мусобақа нуфузининг шарофатидандир.

Турнирда жами 150 дан ортиқроқ партия ўйналиб, аксарияти юқори савия касб этдики, уларни таҳлил қилиш ўзига хос маҳорат мактаби бўлиши аниқ.

М. МУҲИДДИНОВ,
мусобақа бош судьяси.

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
Тошкент халқ хўжалиги институти
1987 йил учун
қуйидаги ихтисослар бўйича
АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги ва сиртқи: халқ хўжалиги тарихи, экономика, халқ хўжалигини планлаштириш ва бошқаришни ташкил қилиш, экономика, моддий-техника таъминотини планлаштириш ва уни бошқаришни ташкил қилиш, молия, пул муомаласи ва кредит, статистика, бухгалтерия ҳисоби ва хўжалик фаолиятини таҳлил қилиш, иқтисодий тадқиқотларда математика усуллари ва ҳисоблаш техникасини қўллаш, халқ хўжалиги ва унинг тармоқларини планлаштириш ҳамда бошқариш; экономика, саноатни планлаштириш ва бошқаришни ташкил қилиш; экономика, қишлоқ хўжалигини планлаштириш ва бошқаришни ташкил қилиш; экономика, ноишлаб чиқариш тармоқларини планлаштириш ва бошқаришни ташкил қилиш.

АСПИРАНТУРАГА ТАНЛАГАН МУТАХАССИСЛИГИ БЎЙИЧА ИККИ ЙИЛ СТАЖГА ЭГА БЎЛГАН КИШИЛАР ВА ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТИ (факультет) КЕНГАШИНИНГ ТАВСИЯСИ БИЛАН КЕЛГАН ЁШ МУТАХАССИСЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Қабул ҳақида ариза ректор номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: илмий доклад (мутахассислиги бўйича реферат, олий маълумот ҳақида диплом нусхаси, имтиҳон варақасидан кўчирма, кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа ва 4х6 см ҳажмдаги фотосурат, таржимаи ҳол, иш жойидан характеристика, олий ўқув юрти (факультет) илмий кенгаши томонидан аспирантурага юбориш тўғрисида протоколдан кўчирма (олий ўқув юртини битириб келувчилар учун). Паспорт ва олий ўқув юртини битирганлик ҳақидаги диплом аспирантурага кирувчи шахс томонидан шахсан кўрсатилади.

Аспурантурага кирувчилар мутахассислиги бўйича, КПСС тарихи ва чет тили (немис, инглиз, француз) **дан олий ўқув юрти программаси ҳажмида конкурс имтиҳонлари топширадилар.**

Кириш имтиҳонлари **1 октябрдан 30 октябргача,**

Ҳужжатлар **1 октябргача қабул қилинади.**

Адрес: Тошкент шаҳри, 63-алоқа бўлими, Олмазор кўчаси, 183-уй. 163-хона. Телефон 45-46-67.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Геология министрлиги
ТОШКЕНТ-ГЕОЛОГОРАЗВЕДКА ТЕХНИКУМИ
1987-1988 ўқув йили учун
КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРГА
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Геология, фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилиш; фойдали қазилма конларини қидириш ва разведка қилишнинг геофизик усуллари; гидрогеология ва инженерлик геологияси; фойдали қазилма конларини разведка қилиш техникаси; тез ҳаракат қилувчи математик машиналари учун программалаштириш (фақат кундузги бўлим).

ЎРТА МАКТАБНИ БИТИРГАНЛАР ЎЗБЕК ВА РУС ГРУППАЛАРИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқиш муддати — 2 йилу 6 ой.

РУС ГРУППАСИГА ЎҚИШГА КИРУВЧИЛАР математика (оғзаки), **рус тили ва адабиётидан** (иншо), **ЎЗБЕК ГРУППАСИГА КИРУВЧИЛАР математика** (оғзаки), **ўзбек тили ва адабиётидан** (иншо) **имтиҳон топширадилар.**

Қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади: директор номига белгиланган намунада ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), медицина справкаси (086 (У) форма), 4 дона фотосурат (3х4 см.), кадрлар бўлими бошлиғи ёки корхона раҳбари тасдиқлаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма (иш стажига эга бўлганлар учун),

ПАСПОРТ, ҲАРБИЙ БИЛЕТ ЁКИ РЎЙХАТГА ОЛИНГАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА ШАХСАН КЎРСАТИЛАДИ.

Ҳужжатлар кундузги бўлимга 14 августгача қабул қилинади, кириш имтиҳонлари 1—21 августда ўтказилади, ўқувчилар сафига ўтказиш 22-25 августда.

Сиртқи бўлимга ҳужжатлар 2 октябрдан 30 ноябргача қабул қилинади. Кириш имтиҳонлари — 1-ноябрдан 15-декабргача, ўқувчилар сафига ўтказиш 1-16 декабрдан 25 декабргача ўтказилади.

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАР УМУМИЙ АСОСЛАРДА СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ.
БОШҚА ШАҲАРДАН КЕЛГАНЛАРГА ЁТОҚХОНА БЕРИЛАДИ.

Техникум адреси: Тошкент шаҳри, 95-алоқа бўлими, Студентлар шаҳарчаси, Қамарнисо кўчаси, 1-уй (28. 34, 100. 10 — автобуслар; 15 — трамвайнинг «Геологоразведка техникуми» бекати).

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИНСТИТУТИ
1987 йилда институтга киришни хоҳловчилар учун
БИР ОЙЛИК ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Машғулотлар 1 июлдан бошланади.

Машғулотлар математика химия, биология ва она тили фанлари бўйича ўтказилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Курсга кирувчилар ректор номига ариза ёзиб ўқиш ҳақи тўланганлиги тўғрисида квитанцияни илова қиладилар.

Курсда ўқиш учун 15 сўм пул институт кассасига топширилади.

Адрес: Тошкент шаҳри, 183-алоқа бўлими, Қишлоқ хўжалиги институти (165, 156, 83. 49, 152-автобуслар, 10, 28-маршрут таксиларининг «Қишлоқ хўжалиги институти» бекати).

Театр

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4/VI да Чароғон. дир чўлда юлдузлар, 5/VI да Узилган торлар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ядро физикаси институти маъмурияти, партия комитети ва касаба союз ташкилоти катта илмий ходим, химия фанлари кандидати У. Худойбергановга онаси

Гулистон МАЮСУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

• Тингланг, томоша қилинг

4 июнь, пайшанба

Телевидение

МТ-I. 8.00 — Зарядка, музика, мультфильм. 8.30 — Время. 9.15 — «Отишма». Телеспектакль. 10.25 — Ҳар доим бўлсин қуёш. 11.10 — Ҳужжатли фильм. 11.35 ва 16.25 — Янгиликлар. 16.35 — Ҳужжатли фильмлар. 17.10 — Киноочерк. 17.35 —...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.20 — Фалсафа ва ҳаёт. 19.05 — Дунё воқеалари. 19.20 — Баскетбол. Европа чемпионати. 20.00—Футбол. Европа чемпионати. 21.30—Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида учрашув. 23.35 — Дунё воқеалари. 23.45 — Баскетбол. Европа чемпионати.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳар бир нотачада осмон акс этади. 9.45 — Мультфильм. 10.05 — Ҳужжатли фильмлар. 10.30 — Инсон. Ер. Коинот. 11.00 — Чет эл фильмлари экрани. 12.05 — Испан тили. 12.35 — «Севги изҳори». Бадиий фильм. 14.40 — Илмий-оммабоп фильм. 15.15 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Ритмик гимнастика. 19.30 — 9-студия. 20.30 — Ҳайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 — Камалак. 21.30 — Время. 22.05 — «Дружба» велопойгаси. 22.20 — «Евдокия.» Бадиий фильм. 24.00 — Янгиликлар.

ЎзТВ.I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар. 7.40 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20— Музикали дастхат. 8.30 — Болалар учун фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Абитуриент-87 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Мактаб ислоҳоти — ҳаётга. 18.55 — КПСС Марказий Комитети Пленуми олдидан. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кўнгил мулки. Музикали кўрсатув. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбек куйларидан концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Инсон ва қонун. 23.00 — О. Ёқубов. «Диёнат». Видеофильм. 3-серия.

ЎзТВ-II. 19.30 — Фильм-концерт. 20.15 — Реклама. 20.25 — Китоб дўстлари. 21.00 — Бугунги Тошкент. 21.30 — Время **ДУШАНБА.** 22.05 — «Ҳаммасига эга бўлади». Бадиий фильм. 1-серия.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Меҳнат шарофати. 9.30 — Ленинча дўстлик байроғи остида. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малши. 13.30 — А. Мажуков қўшиқлари. 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.00 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш. 16.00— Кабарда Балкария радиосининг эшиттириши. 18.15 — Жаҳон сиёсатининг актуал масалалари. 18.30 — СССР халқ артисти С. Қобулова куйлайди. 19.20 — Юность Узбекистана. 20.50 — Халқаро кундалик. 21.00 — Лирика альбоми. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Радиотингловчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
(«Советский Узбекистан»)
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
Издается на узбекском языке

Редакция адреси:
700083, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.